

Informationsbroschyr för Handelsbanken Aktiv 50

2026-02-23

I denna informationsbroschyr ingår följande delar:

1. Information om Handelsbanken Aktiv 50
2. Allmän information om Handelsbanken Fonder och förvaltningen av våra fonder
3. Bilaga innehållande hållbarhetsrelaterade upplysningar enligt kraven i förordning (EU) 2019/2088.

1. Handelsbanken Aktiv 50

Placeringsinriktning och tillgångsklasser

Fonden är en blandfond som placerar utan begränsningar till marknad, region, bransch eller företags storlek (se vidare nedan). Målet är att långsiktigt överträffa avkastningen på underliggande marknad, definierad som jämförelseindex. Placeringar i fonder kan ske i såväl Handelsbankens fonder som i andra utvalda fondbolags fonder.

Fondens basvaluta är NOK.

Placeringsinriktningen innebär att fondens medel till en betydande del placeras i andelar i andra fonder, vilket medför att fonden är en s.k. fondandelsfond. Se även rubriken "Särskilt om aktivt förvaltade fondandelsfonder".

Fonden är en aktivt förvaltat blandfond. Utgångspunkten för det aktiva risktagandet i fonden är fondens jämförelseindex. Fondens jämförelseindex är en sammansättning av aktieexponering mot den nordiska respektive globala aktiemarknaden och ränteexponeringen mot den norska räntemarknaden. Då fonden är aktivt förvaltat kommer den geografiska allokeringen över tid variera. Placeringarna sker således – för såväl aktie-, ränte- som alternativa placeringar – utan begränsningar till marknad, region, bransch eller företags storlek.

Av fondens värde ska 30-70% vara placerat i aktiefonder eller andra aktierelaterade finansiella instrument, 20-60% i räntefonder eller andra ränterelaterade finansiella instrument och 0-20% i fonder och andra finansiella instrument med alternativ exponering. Med alternativ exponering avses exponering genom fonder eller andra tillåtna tillgångsslag som direkt eller indirekt tillåter inslag av råvaror, fastigheter och andra för en värdepappersfond tillåtna exponeringar än aktier eller räntor vars syfte är att ha för fonden diversifierande egenskaper. Förvaltningen anpassas inom respektive intervall utifrån rådande marknadsförutsättningar.

Denna fond förvaltas med utgångspunkt i fondbolagets Policy för aktieägarengagemang och ansvarsfulla investeringar och därunder tillämpade hållbarhetsstrategier. För närmare beskrivning av strategin

se nedan under rubriken "Ansvarsfulla investeringar, hållbarhet och ägarstyrning".

Fonden är en värdepappersfond (UCITS) som får placera i följande tillgångsslag:

- i överlåtbara värdepapper,
- i penningmarknadsinstrument,
- i derivatinstrument,
- i fondandelar och
- på konto i kreditinstitut.

Fonden får placera i derivatinstrument, inklusive OTC-derivat, som ett led i fondens placeringsinriktning. Underliggande tillgångar till derivatinstrument får utgöras av eller hänföra sig till

- sådana tillgångar som avses i 5 kap. 1 § andra stycket första meningen lagen (2004:46) om värdepappersfonder,
- finansiella index,
- räntesatser,
- växelkurser, eller
- utländska valutor.

Fonden får använda sådana tekniker och instrument som avses i 25 kap. 21 § Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2013:9) om värdepappersfonder för att öka avkastningen och skapa hävstång i fonden.

Fondens förvaltning, aktivitetsgrad och avkastning

Fonden är en aktivt förvaltat fond. Med aktivt förvaltat avses att förvaltarteamet fattar egna aktiva placeringsbeslut med målsättningen att långsiktigt överträffa jämförelseindexets avkastning. Fondens jämförelseindex är ett sammansatt index bestående av: Solactive ISS ESG Screened Paris Aligned (PAB) Global Markets Index NTR (37,5%), SIX SRI Norway 50 Index GI (6,25%), SIX SRI Nordic 200 Net Index (4,6875%), Solactive ISS ESG Screened Paris Aligned (PAB) Nordic Index NTR (1,5625%), Solactive NOK Fixed Duration 5Y Government Bonds & Bills Index (28%), Solactive NOK Fixed Duration 0.25 years Government Bonds & Bills Index (22%).

Jämförelseindexet är relevant då det återspeglar fondens placeringsuniversum så som det är beskrivet i fondens placeringsinriktning. Jämförelseindex tar även hänsyn till de exkluderingskriterier som är gällande för fonden.

Fonden placerar i ett urval av fonder med exponering mot räntor, aktier och alternativa investeringar som uppfyller fondens hållbarhetskriterier. Fonderna är såväl fonder från Handelsbanken som externa fonder. Utöver detta placerar förvaltaren i derivatinstrument, i huvudsak terminer, som ett led i fondens placeringsinriktning.

Fonden förvaltas aktivt utifrån en investeringsprocess som innefattar analys av såväl marknader, tillgångsslag och produkter som fonden placerar i. Förvaltaren analyserar investeringsobjektens avkastningspotential i förhållande till deras risker och tar utifrån detta aktiva positioner genom fonder eller derivatinstrument. Då fonden är en blandfond, med innehav i både aktier och räntor, är den aktiva risken (se definition nedan) som regel lägre än för en aktivt förvaltat aktiefond men generellt högre än för en aktivt förvaltat räntefond. En fond som placerar i andra fonder har vidare som regel en lägre aktiv risk till följd av den diversifiering som uppstår när investeringar sprids över flera fonder och tillgångar. Detta medför att fondens aktiva risk normalt förväntas ligga i linje med de historiska nivåerna (se tabell nedan och särskilt vad som anförts ifråga om år 2024).

Aktivitetsgraden i en fond beräknas med hjälp av måttet aktiv risk (eng. Tracking Error). I nedanstående tabell redovisas fondens avkastning och aktiva risk för de senaste tio åren (eller om fonden funnits kortare tid, från att fonden startades förutsatt att fonden funnits mer än två år). Aktiv risk definieras som volatiliteten i skillnaden mellan fondens avkastning och jämförelseindexets avkastning. Aktiv risk beräknas enligt branschstandard och baseras på månadsdata och avser de senaste 24 månaderna. En högre avkastningsavvikelse från jämförelseindex ger en högre aktiv risk. Nivån på aktiv risk skiljer sig åt mellan olika typer av fonder (aktivt förvaltade fonder, indexfonder etc.) och fondkategorier (ex. aktier eller räntor) då de underliggande marknadernas risknivå skiljer sig åt. Vidare har val av jämförelseindex betydelse för nivån på aktiv risk.

Fondbolaget har vid val av index haft ambitionen att få ett så relevant index som möjligt i relation till fondens långsiktiga placeringsinriktning. Fondbolaget har därför valt jämförelseindex som är hållbarhetsanpassade och följaktligen mer koncentrerade/"smalare" än de "bredare", i branschen mer vanligt förekommande, jämförelseindexen. Bredare jämförelseindex innebär ofta att den aktiva risken i fonder blir högre jämfört med de mer koncentrerade indexen.

Information om hur fondens avkastning har förhållit sig till jämförelseindexets avkastning, återfinns på fondbolagets hemsida. I nedanstående tabell redovisas fondens avkastning och aktiva risk.

	Avkastning, %	Aktiv risk 2 år, % (Tracking Error)
2025	6,67	0,79
2024	12,89	0,91
2023	12,35	1,70
2022	-9,53	1,63
2021	10,49	2,61
2020	9,87	2,62
2019	11,20	0,92
2018	-2,72	1,04
2017	11,72	-

2016

Förklaring till uppnådd aktiv risk

Uppnådd aktiv risk under mätperioden var lägre än fondens historiska genomsnitt, angivet i informationsbroschyren (se tabell ovan). Det återspeglar en period av övergång och anpassning under framförallt 2024. Under 2024 ändrades ansvarsrollerna i förvaltningsorganisationen och i samband med detta var investeringsprocessen föremål för en översyn och förändring. Under förändringsprocessen stängdes ett antal aktiva positioner, primärt genom att fonder såldes, som inte längre överensstämde med den uppdaterade investeringsprocessen. Detta medförde en tillfällig och avsiktlig minskning av den aktiva risken för att på ett kontrollerat sätt kunna implementera nya aktiva positioner (exempelvis nya fonder och derivatpositioner) i linje med den nya investeringsprocessen.

Som en följd av den ökade aktiva positioneringen, alltså placeringar i fonder och andra instrument i syfte att skapa meravkastning relativt jämförelseindex, blev den aktiva risken under 2025 (24 mån) högre än under 2024 (24 mån). Den aktiva risken låg trots detta fortsatt under fondens historiska genomsnitt och tydligt under det förväntade utfallet av den aktiva positioneringen under 2025 som varit vägledande i förvaltningens riskstyrning (prognosticerad aktiv risk). Fonden uppvisade, till följd av bl.a. aktiva terminspositioner inom aktiemarknadsregioner och sektorer samt en högre andel fonder med high yield exponering, tydliga avvikelser i avkastning jämfört med jämförelseindex under enskilda månader. Eftersom dessa månadsvisa avvikelser från index var relativt likartade under flera månader i följd, hade låg variation (dvs. flera positiva eller negativa avvikelser i följd), medförde avvikelserna mot index att måttet aktiv risk inte ökade så mycket som förväntat. Att fondens jämförelseindex beaktar de exkluderingskriterier som fonden följer medför också att fondens aktiva risk är lägre än om jämförelseindex hade utgjorts av ett traditionellt index utan hållbarhetskrav.

Fonden bytte jämförelseindex 2019, 2021 och 2024, varför den historiska avkastningen innan dess jämförs med tidigare använt jämförelseindex.

Register över samtliga andelsägare

Register över innehavare av andelar i respektive fond förs av Handelsbanken på fondbolagets uppdrag.

Avräkningsnota lämnas vid köp av fondandelar, vid inlösen av fondandelar samt vid avslut av fondkonto. En rapport med årets alla transaktioner på fondkontot lämnas en gång per år.

Värdering av fondernas tillgångar

Värdet av en fondandel är fondens värde delat med antalet utestående fondandelar. Fondens värde beräknas genom att från tillgångarna dra av de skulder som avser fonden. Fondens värde beräknas varje bankdag.

Fondens tillgångar utgörs av:

- finansiella instrument, vilka värderas med ledning av gällande marknadsvärde. I första hand används marknadspriser från en aktiv marknad. Om sådana inte kan erhållas, eller är missvisande enligt fondbolagets bedömning, får finansiella instrument upptas till det värde som bolaget på objektiv grund fastställer. En sådan objektiv grund kan bl.a. vara liknande transaktioner som skett under marknadsmässiga omständigheter den senaste perioden, tidigare marknadspris för instrumentet, marknadspriser från ex. market maker eller mäklare eller s.k. referensvärdering,
- likvida medel,
- upplupna räntor,
- upplupna utdelningar,
- ej likviderade försäljningar, och
- övriga fordringar avseende fonden.

Fondens skulder utgörs av:

- ersättning till fondbolaget,
- ej likviderade köp,
- skatteskulder, och
- övriga skulder avseende fonden.

För sådana överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument som avses i 5 kap. 5 § LVF fastställs ett marknadsvärde enligt särskild värdering för de fall ett pris från en aktiv marknad saknas. Till grund för den särskilda värderingen kan läggas bl.a. följande: priser från icke aktiv marknad eller observerbara priser från ex. market maker eller mäklare, anskaffningsvärdet, nyligen genomförda transaktioner, bolagshändelser med påverkan på marknadsvärdet, referensvärdering, diskonterade kassaflöden, kapitalandel av det egna kapitalet.

För OTC-derivat fastställs ett marknadsvärde enligt särskild värdering för det fall ett pris från aktiv marknad saknas. Till grund för den särskilda värderingen kan läggas bl.a. följande: priser från icke aktiv marknad eller observerbara priser från ex. market maker eller mäklare, referensvärdering, värdering på grundval av de ingående tillgångarnas/beståndsdelarnas marknadsvärde eller ett värde baserat på allmänt vedertagna värderingsmodeller (t.ex. Black & Scholes).

Eftersom fonden består av andelsklasser kommer värdet av en fondandel att bestämmas med beaktande av de villkor som är förenade med respektive andelsklass. Värdet av en fondandel i en andelsklass i fonden utgörs av andelsklassens värde delat med antalet utestående andelar i den aktuella andelsklassen.

Allmänt om avgifter

Fondbolaget får ersättning från fonden i form en förvaltningsavgift för förvaltningen av fonden. Förvaltningsavgiften täcker fondbolagets kostnader för förvaltning, administration, förvaring av värdepapper, revision och tillsyn.

För andelsklasser där fondbolaget betalar distributören distributionsersättning så ingår även kostnader för distribution och marknadsföring i förvaltningsavgiften.

Ersättningen består av en fast procentuell förvaltningsavgift. Den högsta avgift som kan tas ut finns angiven i fondbestämmelserna och den gällande avgiften finns angiven i denna informationsbroschyr.

Kostnader för fondens handel med värdepapper, i första hand courtage, tas direkt ur fonden och det gäller även eventuellt förekommande skatt, avvecklingsavgifter och motsvarande transaktionsrelaterade avgifter. Uppgift om fondens sammanlagda kostnader lämnas i fondens årsberättelse. Uppgift om andelsägarens andel av de sammanlagda kostnaderna lämnas på årskontoutdragen.

I faktabladet för fonden används begreppet årliga kostnadseffekter. I årliga kostnadseffekter ingår förvaltningsavgift och andra administrations- eller driftskostnader (där sådana kostnader förekommer) samt transaktionskostnader. Förvaltningsavgift och andra administrations- eller driftskostnader är en uppskattning, om inte annat anges, baserad på faktiska kostnader från föregående år. Transaktionskostnaderna, dvs. kostnaderna förknippade med fondens handel med värdepapper (exempelvis courtage, spread, skatt och räntekostnader) är en uppskattning och kan komma att variera beroende på fondens omfattning av handel med värdepapper.

Fondbolaget tar inte ut några köp- eller inlösenavgifter vid handel med fondbolagets fonder.

Fonden belastas inte av avgifter för innehav i fonder som förvaltas av Handelsbankenkoncernen. Avgifter i andra fonder belastar däremot fonden men eventuella rabatter tillfaller fonden oavkortat.

Det finns vidare en gräns för vilka avgifter en underliggande fond får ha för att fonden överhuvudtaget ska placera medel i den. Högst 3% får tas ut i årlig fast avgift för förvaltningen av de underliggande fonder som fonden placerar medel i. Eventuellt förekommande resultatbaserad förvaltningsavgift i de underliggande fonderna får på respektive mätperiod högst uppgå till 30% av överavkastningen i förhållande till respektive fonds jämförelsenorm (index eller motsvarande).

Fonden belastas varken av tecknings- eller inlösenavgift vid placeringar i underliggande fonder som förvaltas inom Handelsbankenkoncernen.

Särskilt om aktivt förvaltade fondandelsfonder

De underliggande fonderna väljs efter en djupgående analys av såväl de förvaltande fondbolagen som de aktuella fonderna. Placeringarna har historiskt, och sker för närvarande, i stor utsträckning i fonder förvaltade av Handelsbankens fondbolag. Orsaken till att en stor del av placeringarna görs i koncerninterna fonder är att koncernens förvaltning har bedömts som mycket bra. Detta tillsammans med det faktum att det inte utgår någon förvaltningsavgift i dessa underliggande fonder gör att den samlade bedömningen ofta leder till att en investering i koncerninterna fonder är det bästa för fondandelsfonden och dess andelsägare. För närmare information om fondernas placeringar hänvisas till fondens årsberättelse eller halvårsredogörelse alternativt till hemsidan för uppgifter per föregående månadsskifte.

Särskilt om kostnader för köp av analys

Inom ramen för fondbolagets förvaltningsprocess för de aktivt förvaltade fonderna har fondbolaget behov av analys. Analysen kan exempelvis avse enskilda bolag, geografiska marknader, branscher eller makroekonomiska förhållanden. Fondbolaget har anställda analytiker och förvaltare som bidrar med analys i förvaltningsprocessen. Utöver den interna analysen har också fondbolaget behov att köpa analys externt från olika analysfirmor. Kostnaden för såväl intern som extern analys ryms inom ramen för respektive fonds förvaltningsavgift.

Andelsklasser och avgifter

Villkoren för andelsklasserna i fonden beskrivs i fondbestämmelserna och nedan:

A=Ackumulerade ej utdelande

Valuta: NOK

Insättningsgräns eller andra villkor:

1 = Ingen insättningsgräns eller andra villkor

14 = Andelsklassen är endast öppen för SHB Liv Forsikringsaksjeselskap NUF, respektive Gjensidige Pensjonsforsikring AS, i den utsträckning som Svenska Handelsbanken AB, filial Norge förmedlat försäkringen eller distribuerat andelsklassen till försäkringen.

Gällande förvaltningsavgift är densamma som högsta förvaltningsavgift för respektive andelsklass. Transaktionskostnader såsom courtage, skatt m m vid köp respektive försäljning av finansiella instrument betalas ur fondens medel.

A1 NOK	1,10
A14 NOK	0,67

För avgiftsuttag i underliggande fonder se avsnitt "Allmänt om avgifter".

Kort om hållbarhet i fonden

Fonden främjar miljörelaterade eller sociala egenskaper och i bilagan till denna informationsbroschyr finns de närmare upplysningar som ska lämnas för fonden enligt artikel 8 i förordningen (EU/2019/2088) om hållbarhetsrelaterade upplysningar inom den finansiella tjänstesektorn (SFDR). I bilagan finns bl.a. uppgifter om vilka miljörelaterade eller sociala egenskaper som främjas av fonden, vilken exkluderingsstrategi som fonden tillämpar, hur negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer (eng. Principal Adverse Impacts, PAI) beaktas, målen för de hållbara investeringar som fonden delvis avser att göra och minimiandelen hållbara investeringar i fonden samt investeringsstrategin och tillgångsallokeringen för fonden.

Ytterligare hållbarhetsrelaterade upplysningar för fonden finns på [Hållbarhetsrelaterade upplysningar - Handelsbanken Aktiv 50](#)

Information om fondbolagets metod/verktyg för bedömning av negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer, principer för bedömning av vad som utgör en hållbar investering, inklusive hur fondbolaget bedömer att en ekonomisk verksamhet "inte orsakar betydande skada" samt metoder och principer för bedömning av god praxis för bolagsstyrning, återfinns på www.handelsbanken.se/sv/om-oss/svenska-dotterbolag/handelsbanken-fonder/vart-arbete. Där återfinns också fondbolagets Policy för aktieägarengagemang och ansvarsfulla investeringar, due diligence rutiner inför investeringsbeslut samt en beskrivning av fondbolagets strategier för att Välja bort, Välja in och Påverka. En redogörelse för hur hållbarhetsrisker är integrerade i investeringsbesluten finns under rubriken "Fondens riskprofil" nedan.

Hantering av säkerheter

Som en följd av att fonden har rätt att låna ut värdepapper för att effektivisera förvaltningen och/eller har möjlighet att använda sig av OTC-derivat uppkommer motpartsrisk. För att hantera dessa motpartrisker ställer och mottar fondbolaget för fondens räkning säkerheter. För en beskrivning av fondbolagets hantering av säkerheter, vilka säkerheter som accepteras och hur dessa värderas m.m., hänvisas till den andra delen under rubriken "Tekniker och instrument (värdepapperslån m.m.) och hantering av säkerheter".

Fondens riskprofil

Andelsklass	Avgift %

Fonden är en blandfond där risken beror på fördelningen mellan tillgångsslagen aktier, räntebärande papper och alternativa investeringar. En större andel aktier eller alternativa investeringar innebär högre risk, men också möjlighet till högre avkastning. Placeringar i räntebärande värdepapper eller i räntefonder är förenat med ränterisk, vilket innebär att fondens avkastning påverkas av ränteförändringar. En fond som placerar i räntebärande instrument med lång återstående räntebindningstid har en högre ränterisk än en fond som placerar i räntebärande instrument med kortare återstående räntebindningstid. Den genomsnittliga återstående räntebindningstiden kan variera väsentligt över tid. Fonden har möjlighet att placera koncentrerat både avseende region och sektor. Detta innebär att risken i fonden kan vara högre än en investering i en diversifierad global fond som fördelar sina investeringar över flera regioner och sektorer. Fonden har valutarisk vilket innebär att avkastningen och risken påverkas av förändringar i valutakurser. En placering i ett räntebärande instrument innebär en kreditrisk då fonden kan drabbas av en förlust till följd av att en emittent inte fullföljer sina förpliktelser. Kreditrisken är högre när fondens andel av tillgångar i räntebärande värdepapper emitterade av företag eller stater med lägre kreditkvalitet är hög.

Fonden får som en del i sin placeringsinriktning investera i derivat i syfte att öka avkastningen i fonden, och för att skapa hävstång. Investeringar i derivat kan innebära att fonden har en ökad känslighet för marknadsförändringar.

En hållbarhetsrisk är en miljörelaterad, social eller bolagsstyrningsrelaterad händelse eller omständighet som, om den skulle inträffa, skulle ha en faktisk eller potentiell betydande negativ inverkan på ett bolags värde. Det innebär att såväl miljörelaterade som sociala eller styrningsrelaterade händelser kan härröra från ett bolags egen verksamhet eller händelser som inträffar oberoende av bolaget. Hållbarhetsrisken i fonden mäts och följs upp systematiskt. Risken bedöms som låg och det faktiska måttet presenteras i årsberättelsen.

På vilket sätt är hållbarhetsrisker integrerade i investeringsbesluten?

En hållbarhetsrisk är enligt regelverket en miljörelaterad, social eller bolagsstyrningsrelaterad händelse eller omständighet som, om den skulle inträffa, skulle ha en faktisk eller potentiell betydande negativ inverkan på ett bolags värde.

Fonden är en aktivt förvaltd fondandelsfond och integrerar hållbarhetsrisker i investeringsbesluten genom sitt val av fondplaceringar i vilka hållbarhetsrisker är beaktade. Hållbarhetsrisker hanteras primärt genom att välja in fonder baserat på hållbarhetsanalys, exkludering (välja bort) samt påverkan i form av dialog med externa fondbolag och portföljförvaltare.

Fonden väljer in fonder som integrerar ESG och hållbarhet i sina investeringsprocesser. Fonden strävar efter investeringar i fonder som på ett positivt sätt bidrar till en hållbar utveckling enligt målen i Agenda 2030 och därmed bidrar till lösningar på globala hållbarhetsutmaningar och samtidigt minimerar den negativa påverkan från våra investeringar på miljö och klimat. Fondbolaget mäter fondernas koldioxidavtryck för att identifiera fonder för vidare analys och påverkansarbete. Hänsyn tas även till mer framåtblickande mått som exempelvis om fondens koldioxidutsläpp är i linje med Parisavtalet och 2 gradersmålet. Fondbolaget genomför minst årligen scenarioanalys och stresstester för fonden utifrån klimatrisker.

Integreringen av hållbarhetsrisker följs löpande upp av fondbolagets riskkontrollfunktion. Kontrollen består dels av daglig uppföljning och kontroll, dels fördjupad kontroll av bland annat hållbarhetsrisker inom särskilt riskforum med fokus på hållbarhet. Representerade i detta forum är seniora beslutsfattare i fondbolaget. Hållbarhetsriskerna i fonderna följs upp genom tillämpning av mått som mäter hållbarhet i fondernas innehav. Här används framförallt externa hållbarhetsbetyg.

Fonden har som ett resultat av sin exkluderingsstrategi avseende fossila bränslen en låg exponering mot de bolag med högst klimatrelaterad risk, det vill säga bolag med exponering mot kol, olja och gas. De sektorer som istället är väsentliga för fonden i de klimatstresstester fondbolaget genomför är sektorer såsom material, dagligvaror och industri.

Fondbolagets bedömning är att hanteringen av hållbarhetsrisker genom att välja in fonder baserat på hållbarhetsanalys, välja bort investeringar i vissa fonder samt påverkan i form av dialog kommer att ge en bättre riskjusterad avkastning över tid. På kort sikt kan dock en sådan investeringsstrategi öka fondens sektorspecifika risk och resultera i sämre avkastning vid t ex stigande oljepriser.

Finansiell hävstång

Med finansiell hävstång avses en metod genom vilken exponeringen ökar genom att t.ex. använda derivatinstrument eller låna kontanter/värdepapper. Den finansiella hävstångens uttrycks som förhållandet mellan fondens exponering och dess nettotillgångsvärde. En värdepappersfond som får placera i derivat har legal möjlighet att uppnå en hävstångseffekt på två gånger marknadsrisken.

Fondens målgrupp

Fonden passar dig som på ett enkelt sätt vill få en balanserad riskspridning genom att placera i ett flertal aktie-, ränte- och alternativa fonder men även i andra finansiella instrument. Fonden lämpar sig bäst för en sparare som har en placeringshorisont på 3 år eller längre.

Marknadsföring av andelar utanför Sverige

Fonden marknadsförs i:

Norge

Svenska Handelsbanken AB:s filial i respektive land gör utbetalningar till andelsägare, löser in andelar samt tillhandahåller information. De andelsklasser som marknadsförs i andra länder inom EES framgår av fondlistan på respektive filials hemsida.

2. Allmän information om Handelsbanken Fonder och förvaltningen av våra fonder

v.26.03

Fondbolaget

Handelsbanken Fonder AB
Organisationsnummer: 556418-8851
Bolagets adress och säte:
Blasieholmstorg 12
106 70 Stockholm
Tel: 08-701 10 00

Fondbolaget har sedan 22 juni 2006 tillstånd att bedriva fondverksamhet enligt lagen om värdepappersfonder. Dessförinnan hade fondbolaget tillstånd att bedriva fondverksamhet enligt lagen (1990:1114) om värdepappersfonder. Härutöver har fondbolaget tillstånd att verka som AIF-förvaltare enligt lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Ägare och aktiekapital

Svenska Handelsbanken AB (publ) äger samtliga aktier i fondbolaget. Fondbolaget har ett aktiekapital om 1 500 000 kr.

Styrelse

Fondbolagets styrelse består av:
Carl Cederschiöld, ordförande, bankdirektör, Svenska Handelsbanken AB (publ)
Malin Björkmo, egen konsultverksamhet avseende företagsstyrning och finansiella regelverk
Helen Fasth Gillstedt, VD och ägare av rådgivnings- och ledarskapsföretag
Lars Seiz, strategisk förvaltningsrådgivare
Åsa Holtman Öhman, arbetstagarrepresentant
Finansförbundet regionala klubb, CHK-klubben, Svenska Handelsbanken AB (publ)

Fondbolagets ledning

Emma Viotti, tillförordnad verkställande direktör, samt Produktchef tillika kommunikations chef
Carina Roeck Hansen, ställföreträdande VD samt operativ chef
Katarina Paschal, chef för aktiv aktie- och ränteförvaltning
Pär Sjögemark, chef för allokerings- och regelbaserad förvaltning
Anna Larris, chef juridik och hållbarhet
Aurora Samuelsson, hållbarhetschef
Staffan Ringvall, ägarstyrningsansvarig och styrelsesekreterare
Stefan Blomé, chef försäljning
Monika Jenks, chef compliance
Fredrik Köster, chefsjurist

Fredrik Alheden, chef för funktionen för riskhantering

Revisorer

Fondbolagets ordinarie revisorer är:
PricewaterhouseCoopers AB, 113 97 Stockholm, huvudansvarig revisor Peter Nilsson.

Uppdragsavtal

Handelsbanken Fonder AB har ingått uppdragsavtal med Svenska Handelsbanken AB (publ) angående personalfrågor, internrevision, klagomålshantering, penningtvättshantering och åtgärder mot terrorismfinansiering, juridiska tjänster, fondbolagsadministration, legal rapportering, distribution av fonder samt förande av andelsägarregister. Vidare har fondbolaget ingått uppdragsavtal med J.P. Morgan Administration Services (Ireland) Limited angående viss administration förknippad med försäljning och inlösen av andelar på primärmarknaden för fondbolagets ETF:er. Fondbolaget har också ingått uppdragsavtal med Svenska Handelsbanken AB (publ), filial Norge, angående förvaltning av fonder med i huvudsak norsk exponering (endast avseende aktivt förvaltade fonder).

Vidare finns överenskommelser med andra enheter inom Handelsbankenkoncernen och med vissa externa fondförmedlare angående distribution av fonder.

För samtliga XACT-fonder gäller att fondbolaget har avtalat med Euroclear Sweden ("Euroclear") om förande av andelsägarregistret för respektive XACT-fond.

Förvaringsinstitut

Fondbolaget har utsett J.P. Morgan SE - Stockholm Bankfilial, som förvaringsinstitut. Förvaringsinstitutet ska fullgöra sina skyldigheter enligt tillämpliga EU-direktiv, tillämpliga svenska lagar, andra författningar och fondbestämmelser avseende varje fond.

Ett förvaringsinstituts huvudsakliga uppgift är att förteckna och förvara den egendom som ingår i fonden på ett tryggt och säkert sätt, att övervaka fondens penningflöden och att se till att fondens egendom beräknas och används på ett sätt som inte står i strid med lag, andra författningar och fondbestämmelser för fonden. Förvaringsinstitutet ska handla oberoende av fondbolaget och uteslutande i andelsägarnas gemensamma intresse.

Enligt förvaringsinstitutsavtalet, tillämpliga EU-direktiv, lagar och annan författning kan ett förvaringsinstitut, givet vissa förutsättningar och för att kunna fullgöra sina skyldigheter

på ett effektivt sätt, delegera delar av dessa skyldigheter till en eller flera externa bolag, däribland andra depåbanker, som utses av förvaringsinstitutet från tid till annan. Förvaring och förteckning i enlighet med tillämpliga EU-direktiv, lag och annan författning är de enda arbetsuppgifter som får delegeras. Vid delegering ska förvaringsinstitutet agera med all vederbörlig skicklighet, omsorg och aktsamhet som krävs enligt tillämplig reglering för att säkerställa att tillgångarna i fonderna endast anförtros till en uppdragstagare som kan erbjuda ett adekvat skydd. Förvaringsinstitutets ansvar påverkas inte på något sätt om förvaringen av vissa eller samtliga tillgångar delegeras till ett externt bolag.

Nedan beskrivs förvaringsinstitutet närmare.
J.P. Morgan SE - Stockholm Bankfilial
Organisationsnummer: 516406-1110
Adress: Hamngatan 15, 6tr., 111 47 Stockholm

J.P. Morgan SE - Stockholm Bankfilial (förvaringsinstitutet eller J.P. Morgan) är en fullsortimentsfilial som beträffande förvaringsinstitutsverksamheten står under tillsyn av Finansinspektionen. J.P. Morgan SE har sitt säte och registrerade huvudkontor i Tyskland och står under tillsyn av Europeiska Centralbanken.

J.P. Morgan kan i sin roll som förvaringsinstitut från tid till annan anlita andra kunder, fonder eller andra externa bolag för förvaring och därtill hörande tjänster. J.P. Morgan Chase Group är en internationell bankkoncern med brett verksamhetsfält, vilket innebär att det från tid till annan kan uppstå intressekonflikter mellan förvaringsinstitutet och de bolag till vilka förvaring har delegerats. Ett sådant bolag kan exempelvis vara ett närstående bolag till J.P. Morgan som erbjuder en produkt eller tjänst till en fond och samtidigt har ekonomiska eller affärsmässiga intressen i dessa produkter eller tjänster. Bolaget kan även vara ett närstående bolag till J.P. Morgan som erhåller ersättning för andra produkter eller tjänster med koppling till förvaring, exempelvis valutaväxling eller värdepapperslån. Om intressekonflikter uppstår ska förvaringsinstitutet alltid uppfylla sina åtaganden enligt gällande lag och andra författningar och agera uteslutande i andelsägarnas gemensamma intresse.

Andelsägarna uppmärksammas härvid på att förvaringsinstitutet har delegerat förvaringen av vissa värdepapper till bolag inom J.P. Morgans nätverk av depåbanker.

Uppdaterad information om förvaringsinstitutets identitet, en beskrivning av dess arbetsuppgifter och intressekonflikter som kan uppstå, en beskrivning av förvaringsfunktioner som delegerats av förvaringsinstitutet, listan över uppdragstagare och deras eventuella vidaredelegering och eventuella intressekonflikter som kan uppstå till följd av sådan delegering kan fås på begäran.

Förvaringsinstitutet har ingen beslutanderätt över fondbolagets placeringar i fondverksamheten.

Förvaringsinstitutet är fondbolagets leverantör och medverkar inte i framtagandet av detta dokument. Förvaringsinstitutet tar därför inget ansvar för att informationen i dokumentet är korrekt.

Fonderna och deras rättsliga ställning

Fondens rättsliga karaktär

Handelsbanken Fonders värdepappersfonder och specialfonder regleras av lagen (2004:46) om värdepappersfonder respektive lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder. En fond bildas genom kapitaltillskott från allmänheten och ägs gemensamt av de som skjutit till kapital till fonden. Fonden består av värdepapper vilka fondbolaget köpt för det kapital som tillförts fonden. Fondens egendom ägs av fondandelsägarna men förvaltas av fondbolaget. Fonden kan inte förvärva rättigheter eller ikläda sig skyldigheter eller föra talan inför domstol eller någon annan myndighet. Egendom som ingår i fonden får inte utmätas och andelsägarna svarar inte för förpliktelser som avser fonden. Fonden är inte en juridisk person utan endast skattesubjekt. Fondbolaget företräder andelsägarna i alla frågor som rör fonden, beslutar över den egendom som ingår i fonden samt utövar de rättigheter som härrör ur fonden. Vid förvaltningen av fonden ska fondbolaget handla uteslutande i andelsägarnas gemensamma intresse.

En fondandel är en rätt till en så stor andel av en fond som motsvarar fondens nettoförmögenhet dividerad med antalet utelöpande andelar. I en fond som saknar andelsklasser är alla andelar lika stora och medför lika rätt till den egendom som finns i fonden. I de fall fonden består av andelsklasser kommer värdet av en fondandel i en andelsklass att skilja sig från värdet av en fondandel i en annan andelsklass. Andelarna inom respektive andelsklass är dock alltid lika stora och medför lika rätt till den egendom som ingår i fonden. Andelsägaren svarar aldrig för några förpliktelser som åvilar fonden.

För varje fond finns fondbestämmelser vilka innehåller de närmare villkoren för sparande i fonden. Där anges också vad som utmärker respektive andelsklass om sådana finns i fonden. Fondbestämmelserna har godkänts av Finansinspektionen och utgör en del av denna informationsbroschyr.

Andelsklasser – Nomenklatur, villkor, utdelningar m.m.

I syfte att bl.a. underlätta för andelsägarna att överblicka villkoren förknippade med olika fonder och deras andelsklasser har fondbolaget infört en andelsklassnomenklatur i fondbolagets fonder. Andelsklasser som har identiska villkor kommer att betecknas på samma sätt oavsett fond. Nomenklaturen för andelsklasser med särskilda villkor skiljer sig dock mellan aktivt respektive passivt förvaltade fonder. Genom andelsklassnomenklaturen underlättas bl.a. en jämförelse mellan olika andelsklasser i skilda fonder. Fondbolaget tillämpar en andelsklassnomenklatur som består av tre markörer där den första består av en bokstav, den andra av en siffra och den tredje markören anger andelsklassens valuta med användning av den internationellt brukade valutakoden. Andelsklassbeteckningen anges i fondbestämmelserna, informationsbroschyren och faktabladet. Första markören markerar huruvida fonden är utdelande eller icke-utdelande (ackumulerande). Andra markören markerar andra villkor för andelsklassen och den tredje markören andelsklassens valuta. För det fall det finns andelsklasser med villkor för distribution är avgifterna i de olika andelsklasserna vanligtvis differentierade. Nivån på avgiften i respektive andelsklass framgår av fondbestämmelserna och informationsbroschyren. Uppgift om årligakostnadseffekter återfinns i faktabladet för respektive andelsklass.

Gemensamt om villkoren för andelsklasserna

De flesta av fondbolagets fonder har flera andelsklasser. Andelsklasserna specificeras i fondbestämmelserna för respektive fond. I den fondspecifika delen av informationsbroschyren finns angivet vilka andelsklasser som finns för just den fonden. Andelsklasserna skiljer sig åt med avseende på valuta, utdelning, avgifter och särskilda villkor för distribution. Värdet av en fondandel i en andelsklass kommer att skilja sig från värdet av en fondandel i en annan andelsklass. Andelarna inom respektive andelsklass är lika stora och medför lika rätt till den egendom som ingår i fonden.

En andelsklass som är icke utdelande (ackumulerande), saknar insättningsgräns eller andra villkor och där det finns en valutaklass i EUR kommer således att betecknas A1 EUR. Denna beteckning kommer andelsklassen ifråga att ha oavsett om andelsklassen emanerar från den ursprungliga fonden eller har lagts till fonden först efter att flera andra andelsklasser adderats till fonden. Principen är således att andelsklasser med identiska villkor betecknas på samma sätt oavsett fond (dock skiljer sig villkoren för andelsklasserna A9/B9 mellan de aktivt respektive passivt förvaltade fonderna).

Villkoren för de olika andelsklasserna gäller för investeraren, oavsett om dennes innehav är direktregistrerat eller förvaltarregistrerat, i enlighet med 4 kap. 12 § lagen (2004:46) om värdepappersfonder, hos fondbolaget. Med investerare avses andelsägare och presumtiv andelsägare. Det är den som distribuerat andelsklassen till investeraren som ansvarar för att denne uppfyller villkoren för en andelsklass. När ett försäkringsföretag har investerat i fondandelar inom ramen för avtal med försäkringstagare ansvarar den eller de av försäkringsföretaget och försäkringsdistributören som har avtal med försäkringstagaren för att försäkringsföretaget erhåller den andelsklass det är berättigat till.

I andelsklasser med villkor för distribution (t.ex. A9, B9, A10 och B10) utgör ett villkor att det inte utgår någon distributionsersättning från fondbolaget (eller "ersättning" ifråga om försäkringsdistributör, se A9/B9). Med distributionsersättning avses inte ersättningar som syftar till att betala för en plattformstjänst, där fonden erhåller tillträde till en plattform för handel och avgiften baseras på värdet av de fondandelar (i fondbolagets fond/fonder) som finns registrerade hos plattformen, på antalet fonder som fondbolaget har på plattformen eller på liknande modeller. Sådan "plattformavgift" erläggs av fondbolaget för plattformens tillgängliggörande av fondandelarna genom, vanligtvis, investeringstjänsterna mottagande och vidarebefordran av order eller utförande av order enligt 2 kap. 1 § 1 och 2 lagen om värdepappersmarknaden eller motsvarande svensk eller utländsk reglering.

Byte mellan andelsklasser på initiativ av en andelsägare utlöser normalt kapitalvinstbeskattning. Skatteverket har i en rättslig vägledning (september 2013) om införande och byte av andelsklasser bl.a. uttalat att förändring av andelsinnehavet mellan olika andelsklasser inte ska medföra någon beskattning om detta är en direkt följd av fondbestämmelserna. Eventuella skattekonsekvenser av byte mellan andelsklasser svarar andelsägaren för. Se vidare nedan om skatteregler för andelsägare.

En andelsägare kan inte med samma medel samtidigt uppfylla villkoren för två olika andelsklasser. Detta innebär t.ex. att om andelsägaren äger andelar i en andelsklass utan särskilda villkor för distribution, kvalificerar sig för en andelsklass med särskilda villkor för distribution, så ska andelsägarens andelar omföras till den andelsklass med lägst avgift som denne uppfyller villkoren för. På samma sätt gäller att i det fall en andelsägare inte längre uppfyller de särskilda villkoren för distribution i en andelsklass så omförs andelsägarens andelar i första hand till den andelsklass med särskilda villkor för distribution för vilken andelsägaren uppfyller villkoren med lägst avgift och i sista hand till en andelsklass utan särskilda villkor för distribution. Samtliga omföringar görs utan förändring av utdelningsvillkor eller valuta. Det ovan nämnda gäller oavsett om andelsägarens innehav är direkt- eller

förvaltarregistrerat (i ett eller flera led) hos fondbolaget. Om det inte finns någon mottagande andelsklass öppen för teckning med samma villkor för utdelning och valuta när omföring ska ske på grund av att andelsägarens medel inte längre uppfyller villkoren för en andelsklass, ska omföring ske till den andelsklass som närmast motsvarar den andelsklass vars villkor andelsägarens medel inte längre uppfyller. Bedömningen av mottagande andelsklass ska göras av den av fondbolag, distributör, försäkringsföretag och försäkringsdistributör som har avtal med andelsägaren respektive försäkringstagaren. Denne ska underrätta andelsägaren respektive försäkringstagaren om sådan omföring.

Med omföring avses att andelarna i en andelsklass omförs genom att värdet av andelsägarens innehav investeras i den andelsklass för vilken andelsägaren uppfyller villkoren, i förekommande fall utan förändring av utdelningsvillkor eller valuta. Det gäller oavsett om andelsägarens innehav är direkt- eller förvaltarregistrerat (i ett eller flera led) hos fondbolaget. Det är den som distribuerat andelsklassen till investeraren som ansvarar för att initiera att investeraren omförs till en annan andelsklass om denne kvalificerar sig för en annan andelsklass alternativt inte längre uppfyller villkoren för den befintliga andelsklassen.

Det är distributörerna av en fond som avgör vilka andelsklasser som distributören tillhandahåller. I vissa fall är inte heller alla de andelsklasser som anges i fondbestämmelserna lanserade av fondbolaget, vilket innebär att det inte är möjligt för någon investerare att köpa andelar i andelsklassen.

Utdelningar

Fondbolaget fattar årligen beslut om den utdelning som ska betalas till fondandelsägare av de utdelande andelsklasserna. Enligt fondbestämmelserna för fonderna är grunden för utdelningen avkastningen på de utdelande andelsklasserna men ytterst är det, vilket också framgår fondbestämmelserna, andelsägarnas intresse som är avgörande för nivån på utdelningen. Fondbolagets bedömning är att det ligger i andelsägarnas intresse att låta andelsklassens historiska direktavkastning bilda utgångspunkt för målsättningen med utdelningens storlek. Direktavkastningen representerar på ett bra sätt avkastningen på fondens tillgångar för en långsiktig investerare och tenderar att variera i mindre utsträckning än fondens absolutavkastning. Detta innebär att utdelningen kan komma att fastställas till ett högre eller lägre belopp än andelsklassens avkastning. För närmare uppgift om målsättningen avseende utdelningens storlek och tidpunkten här för hänvisas till respektive fond. Utbetalning av utdelning sker normalt under mars månad varje år. Några av fondbolagets ETF:er har avvikande utdelningsschema, vilket beskrivs närmare för respektive fond. Fondbolaget kan också, om det ligger i

fondandelsägarnas intressen, besluta att det under året ska ske extrautdelning. Utdelning tillkommer fondandelsägare som på av fondbolaget fastställd avstämningsdag är registrerad för utdelande fondandel. Utdelningen påverkar relationen mellan värdet på andelar som är ackumulerande och värdet på andelar som är utdelande genom att värdet på de utdelande fondandelarna minskar i relation till utdelningens storlek.

Köp och inlösen samt information om senast beräknade andelskurs

Köp och inlösen av fondandelar kan ske genom något av Handelsbankens svenska kontor och via Handelsbankens hemsida på Internet enligt de regler och anvisningar som kan erhållas av fondbolaget. Köp och inlösen av fondandelar kan även ske hos vissa distributörer utanför Handelsbankenkoncernen enligt de regler och anvisningar som kan erhållas av distributören.

Handelsbanken Fonder har begränsade möjligheter att erbjuda tjänster till kunder bosatta, permanent eller tillfälligt, i vissa länder, till exempel USA. Fondbolaget förbehåller sig rätten att avstå från att sälja fondandelar till personer bosatta i vissa länder och juridiska personer med säte i vissa länder om det skulle kunna strida mot gällande författningar i sådana länder. Ytterligare information kan fås hos närmaste Handelsbankskontor.

Vid begäran om köp eller inlösen av fondandel, fastställer fondbolaget fondandelens pris och utför affären enligt de bryttider som gäller för respektive fond. Uppgift om den senaste tidpunkten för när köp och inlösen av fondandelar kan ske återfinns på fondbolagets webbplats eller går att få på närmaste Handelsbankskontor. Avvikande tider kan gälla hos distributörer utanför Handelsbankenkoncernen. Köp och inlösen sker alltid till okänd kurs. Det finns därför ingen möjlighet att sätta upp gränser för priset på fondandelen vid köp eller inlösen.

För senast beräknade andelsvärde hänvisar fondbolaget till bolagets hemsida www.handelsbanken.se/fonder eller till närmaste Handelsbankskontor.

Riktlinjer för stängning av fond

Fonderna är öppna för köp och inlösen varje bankdag om inte annat framgår av fondbestämmelserna.

En fond kan dock stängas för köp och inlösen sådana bankdagar eller del av bankdag då värdering av fondens tillgångar inte kan göras på ett sätt som säkerställer andelsägarnas lika rätt, till exempel när en eller flera av de marknader som fondens handel sker på är helt eller delvis stängda eller vid extraordinära förhållanden. Normalt stängs en fond för köp och inlösen om 30 % eller mer av den eller de underliggande marknaderna är stängda.

Trots att en fond är stängd kan normalt begäran om köp och inlösen framställas. Följden av att en fond är stängd är dock att fondbolaget inte beräknar något fondandelsvärde. Om en begäran om köp eller inlösen inkommer när en fond är stängd fastställs fondandelsvärdet för fonden den första bankdag som fonden återigen är öppen för handel. Detta innebär att köp och inlösen fördröjs med det antalet dagar som fonden är stängd.

Ansvarsfulla investeringar, hållbarhet och ägarstyrning

Fondbolagets uppfattning är att ett ansvarsfullt beteende är en grundförutsättning för långsiktigt värdeskapande i ett företag. Ansvarsfulla investeringar blir därmed en viktig förutsättning för att uppnå vår vision att generera god långsiktig avkastning och planetär avlastning.

Fondbolagets arbete mot vår vision utgår från två hållbarhetsmål - att våra investeringportföljer ska nå netto-noll växthusgasutsläpp till år 2040 och att öka vårt bidrag till FN:s 17 globala mål för hållbar utveckling (definierade i Agenda 2030).

Vi ska nå våra hållbarhetsmål genom att investera i lösningar, allokera om kapital i hållbar riktning och påverka i de bolag där vi är ägare. Vårt arbete grundar sig i, och går att härleda till, tre kraftfulla verktyg: Vi väljer in bolag, vi väljer bort bolag och vissa sektorer, och vi driver ett aktivt påverkansarbete.

Arbetet med ansvarsfulla investeringar sker löpande och är integrerat i fondbolagets förvaltningsorganisation och i de olika investeringsprocesserna för alla bolagets fonder. Det innebär att alla investeringar utgår från samma principer, vilka sammanfattas i vår policy för aktieägarengagemang och ansvarsfulla investeringar. All förvaltning styrs således med utgångspunkt i internationella normer och konventioner som bland annat omfattar områdena miljö, mänskliga rättigheter och arbetsförhållanden samt korruption. Fondbolaget har även åtagit sig att följa ett antal frivilliga ramverk såsom FN-initiativet Global Compact och FN:s principer för ansvarsfulla investeringar (PRI) samt Net Zero Asset Managers Initiative.

Som ägare agerar fondbolaget också enligt principerna för ägarstyrning i Svensk kod för bolagsstyrning samt andra relevanta branschregler från Fondbolagens Förening; Svensk kod för fondbolag och Riktlinjer för fondbolagens aktieägarengagemang.

I bolagets policy för aktieägarengagemang och ansvarsfulla investeringar, vilken finns tillgänglig på www.handelsbanken.se/sv/om-oss/svenska-dotterbolag/handelsbanken-fonder/vart-arbete, finns mer

att läsa om fondbolagets arbete med ansvarsfulla investeringar.

Hur vi arbetar för att nå våra hållbarhetsmål

Hållbarhet är en integrerad del av investeringsanalys och -beslut men i den löpande verksamheten kan tillvägagångssättet skilja sig åt beroende på om det handlar om val av enskilda företag att investera i, val av index eller val av fonder som ska ingå i fondportföljer. Även val av tillgångsslag och förvaltningsinriktning påverkar.

Fondbolaget strävar efter **att välja in** investeringar som bedriver sin verksamhet i linje med eller bidrar positivt till en hållbar utveckling enligt Agenda 2030 och Parisavtalets mål. Förvaltningen strävar efter att öka investeringarna i lösningar på globala hållbarhetsutmaningar och därigenom bidra till uppfyllelse av de Globala målen samt övergången till en ekonomi med låga koldioxidutsläpp.

Investeringar kan väljas in utifrån två dimensioner av hållbarhet, dels på grund av bolagets operationella hållbarhetsprestanda, dels som en följd av bolagets produkter och tjänster.

Strategin **att välja bort** innebär att fonderna väljer bort investeringar i ett antal kontroversiella sektorer eller branscher med affärsmodeller som medför starkt förhöjda hållbarhetsrisker. Därtill utesluts bolag som anses agera i strid med internationella normer och konventioner rörande till exempel mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, korruption och miljö.

En viktig del av att ta ansvar som investerare är att utöva rollen som ägare och **att påverka** de bolag vi investerar i. Det kan vi göra genom bolagsdialoger och ägarstyrningsarbete.

Bolagsdialoger utför fondbolaget dels på egen hand genom direktkontakt med företag men även till stor del i samarbete med andra kapitalägare och genom gemensamma branschinitiativ.

En aktiv och ansvarsfull ägarstyrning i de bolag där våra fonder äger aktier är en viktig del i vårt uppdrag som kapitalförvaltare. För fondbolaget sker detta främst genom röstning vid bolagsstämmor och representation i valberedningar.

För mer information om fondbolagets hållbarhetsarbete, se www.handelsbanken.se/sv/om-oss/svenska-dotterbolag/handelsbanken-fonder/vart-arbete

Hantering av valuta och valutaexponering

Investering i värdepapper på olika marknader kan innebära exponering mot olika valutor, vilket i sin tur innebär

valutarisk.

I aktiefonder är det generellt sett full valutaexponering på de marknader som placeringar sker. Förvaltarna kan ha annan valutaexponering via tillgodohavande på konto och även via valutaterminer men ofta i mindre utsträckning. En fond som investerar på flera marknader har därmed en blandning av valutaexponeringar. Vid investeringar i aktier, oavsett marknad, kan det även finnas indirekta valutaexponeringar beroende på t.ex. bolagets försäljning, inköp och produktion i andra länder. Valutaexponering utgör en betydande del av avkastningen.

I räntefonder hedgas generellt sett alltid valutaexponeringar till fondens basvaluta. Normalt får max 2 % av fonden vara exponerad mot annan valuta än basvalutan. Vad som gäller i detta hänseende framgår av fondbestämmelserna och i fondspecifika delen av informationsbroschyren för räntefonderna.

I fondandelsfonder finns det exponering mot de underliggande fondernas olika marknader och positioner. De aktivt förvaltade fondandelsfonderna arbetar även aktivt med att ta valutapositioner i form av valutaterminer för att få önskad exponering. Valutaexponering utgör en betydande del av avkastningen.

Skadestånd

Fondbolaget har skadeståndsansvar enligt 2 kap. 21 § lagen (2004:46) om värdepappersfonder såvitt avser de värdepappersfonder som fondbolaget förvaltar och enligt 8 kap. 28-31 lagen om alternativa investeringsfonder (2013:561) för de specialfonder fondbolaget förvaltar. Förvaringsinstitutet har ansvar enligt 2 kap. 21 § lagen om värdepappersfonder respektive 9 kap. 22 § lagen om alternativa investeringsfonder. Av dessa bestämmelser framgår följande. Om en andelsägare tillfogats skada genom att fondbolaget överträtt aktuell lag eller fondbestämmelserna, skall fondbolaget ersätta skadan. Om en andelsägare eller ett fondbolag tillfogats skada genom att förvaringsinstitutet överträtt samma lag eller fondbestämmelserna, skall förvaringsinstitutet ersätta skadan. Utan att frånga vad som stadgas i dessa bestämmelser gäller följande samt härutöver i förekommande fall vad som ytterligare följer av respektive fonds fondbestämmelser.

I fråga om samtliga på förvaringsinstitutet och fondbolaget ankommande åtgärder gäller att förvaringsinstitutet och fondbolaget inte svarar för skada som beror av en yttre händelse utanför fondbolagets eller förvaringsinstitutets kontroll såsom svenskt eller utländskt lagbud, svensk eller utländsk myndighetsåtgärd, krigshändelse, strejk, blockad, bojkott, lockout eller annan liknande omständighet. Förbehållet i fråga om strejk, blockad, bojkott och lockout

gäller även om förvaringsinstitutet och/eller fondbolaget själv är föremål för eller vidtar sådan konfliktåtgärd.

Skada som uppkommit i andra fall ska inte ersättas av förvaringsinstitutet och/eller fondbolaget, om förvaringsinstitutet/fondbolaget varit normalt aktsamt om inte annat följer av tvingande lag.

Förvaringsinstitutet/fondbolaget är i intet fall ansvarig för indirekt skada om inte skadan orsakats av förvaringsinstitutets respektive fondbolagets grova vårdslöshet.

Föreligger hinder för förvaringsinstitutet och/eller fondbolaget att verkställa betalning eller att vidta annan åtgärd på grund av omständighet som anges i första stycket, får åtgärden skjutas upp till dess hindret har upphört. I händelse av uppskjuten betalning ska förvaringsinstitutet eller fondbolaget, om ränta är utfäst, betala ränta efter den räntesats som gällde på förfallodagen. Är ränta inte utfäst är förvaringsinstitutet eller fondbolaget inte skyldig att betala ränta efter högre räntesats än som motsvarar den av Riksbanken fastställda, vid varje tidpunkt gällande referensräntan enligt 9 § räntelagen (1975:635) med tillägg av 2 procentenheter.

Är förvaringsinstitutet och/eller fondbolaget, till följd av omständigheter som anges i andra stycket, förhindrad att ta emot betalning, har förvaringsinstitutet och/eller fondbolaget, för den tid under vilket hindret förelegat, rätt till ränta enligt de villkor som gällde på förfallodagen.

Fondbolaget ska, enligt lagen om alternativa investeringsfonder, uppfylla vissa kapitalkrav och hålla egna medel för att täcka eventuella skadeståndsanspråk till följd av fel eller försummelse i verksamheten. Enligt fondbolagets bedömning täcker de egna medlen samtliga kapitalkrav som kan ställas på bolaget med avseende på risker i den verksamhet som det har tillstånd att bedriva.

Fondbolaget följer Fondbolagens förenings Vägledning för hantering av kompensation vid felaktigt fondandelsvärde. Vägledningen återfinns under följande länk, www.fondbolagen.se/globalassets/regelverk/foreningens-vagledningar/vagledning-for-hantering-av-kompensation-vid-felaktigt-fondandelsvarde-230202.pdf

Allmän riskinformation

Den specifika risk som en viss fond är exponerad emot framgår av beskrivningen i del 1 av informationsbroschyren. Här följer en beskrivning av vilka olika risker som typiskt sett kan påverka en fonds värde.

Marknadsrisk

Marknadsrisk definieras som risken för en förlust på grund av förändringar i marknadsvärdet på positioner i fonden till följd av ändrade marknadsvariabler, t.ex. räntor, växelkurser, aktiepriser eller råvaror.

En aktiefond påverkas primärt av värdeförändringen i aktier. Värdeförändringen kan över tid variera kraftigt till följd av bolagsspecifika händelser, makroekonomiska förändringar eller till följd av andra händelser som påverkar eller förväntas påverka den ekonomiska utvecklingen för ett enskilt bolag, en sektor eller en region.

En räntefond är exponerad för ränterisk. Detta innebär att då den allmänna räntenivån stiger sjunker värdet på de befintliga ränteplaceringarna vilket påverkar fondens avkastning negativt. En fond som placerar i räntebärande instrument med lång återstående räntebindningstid har en högre ränterisk än en fond som placerar i räntebärande instrument med kort återstående räntebindningstid.

En blandfond med möjlighet att allokera mellan placeringar i aktier och räntor exponeras därmed för både aktie- och ränterisk riskerna beroende på dess allokering vid en given tidpunkt. För fonder med annan placeringsinriktning definieras marknadsrisk som värdeförändringar i dess underliggande tillgångar exempelvis värdeförändringar i råvaror eller fastigheter.

Koncentrationsrisk: Med koncentrationsrisk avses risken för förlust till följd av stora enskilda exponeringar eller hög koncentration av fondens placeringar mot enskilda marknader, länder, regioner eller branscher. Koncentrationsrisker återfinns vanligtvis i sådana fonder som enligt sin placeringsinriktning ska investera i särskilda länder, regioner eller branscher men kan också uppstå i vissa bolagets övriga fonder som en konsekvens av breda placeringsmandat eller tematiska placeringsstrategier. För värdepappersfonder finns regler för riskspridning som syftar till att minska effekten av sådana risker.

Valutarisk: Med valutarisk avses risken för att tillgångarnas marknadsvärde, mätt i fondens basvaluta, sjunker när fondens basvaluta stärks mot de valutor som tillgångarna är investerade i. Detta innebär att de fonder som placerar i finansiella instrument som är denominerade i annan valuta än fondens basvaluta är exponerad för valutarisk. Marknadsvärdet för en fond vars basvaluta är svenska kronor och som investerar i aktier noterade i USD kommer därmed att påverkas av hur värdet mellan svenska kronor och USD förändras över tid.

Hållbarhetsrisk: En hållbarhetsrisk är enligt regelverket en miljörelaterad, social eller bolagsstyrningsrelaterad händelse eller omständighet som, om den skulle inträffa,

skulle ha en faktisk eller potentiell betydande negativ inverkan på ett bolags värde.

Kreditrisk

Kreditrisk definieras som motparts- eller emittentrisk. Med kreditrisk avses risken för förlust på grund av att en motpart eller emittent inte fullgör sina finansiella förpliktelser. Kreditrisker uppstår främst vid placeringar av likvida medel hos kreditinstitut eller i fonder som placerar i räntebärande värdepapper.

Motpartsrisk: Motpartsrisk uppstår om en motpart inte fullgör sina skyldigheter, exempelvis genom att inte betala en fastställd summa eller inte leverera värdepapper enligt överenskommelse. Om fonden gör så kallade "Over The Counter" (OTC)-affärer, kan den utsättas för risker relaterade till kreditvärdigheten hos dess motparter. Om fonden ingår OTC-affärer som inkluderar terminer, optioner och swapavtal eller utnyttjar andra derivattekniker, kan detta innebära att fonden löper risken att en motpart inte fullföljer sitt åtagande. Motpartsrisk kan vidare uppstå i samband med utlåning av värdepapper. Begreppet inkluderar även avvecklingsrisk som är risken att en uppgörelse i ett överföringssystem inte kan utföras som förväntat. Samtliga fonder är exponerade för motpartsrisker.

Emittentrisk: Med emittentrisk avses risken för värdeförändringar i det enskilda instrumentet till följd av faktorer hänförliga till emittenten av instrumentet eller, i fråga om derivatinstrument, den som emitterat det underliggande instrumentet.

Risker med derivatinstrument

Derivatinstrument avser instrument som får sin avkastning från underliggande tillgångar. Underliggande tillgångar kan exempelvis avse enskilda aktier eller finansiella index. Vanligt förekommande derivatinstrument är optioner och terminer. Instrumenten är avtal om att köpa eller sälja den underliggande tillgången vid ett framtida förutbestämt datum till ett förutbestämt pris. Värdeförändringen bestäms till stor del av värdeförändringen i den underliggande tillgången. Risken vid exempelvis optionsaffärer är att marknadspriset faller under det avtalade priset, vilket medför att avtalet blir utan värde eller resulterar i en skuld.

Likviditetsrisk

Med likviditetsrisk avses risken att ett finansiellt instrument inte alls kan avyttras, kan avyttras endast till ett väsentligt reducerat pris eller att transaktionen medför stora kostnader. Likviditetsrisk kan också vara risken för att, vid extrema förhållanden på finansmarknaderna, inte kunna lösa in andelar inom utsatt tid. Likviditetsrisken påverkas av instrumentets art, förekomsten av marknads- och

clearingfunktioner, storleken på flöden i fonden, handlad volym, antal aktörer på marknaden och fondens storlek relativt storleken och omsättningen på den marknad eller i de bolag där fonden placerar.

Operativ risk

Med operativ risk avses risken för förlust på grund av dels bristande interna rutiner när det gäller personal och system i bolaget som driver fondverksamheten eller yttre faktorer, dels rättsliga och dokumentationsrelaterade risker, dels risker till följd av handels-, avvecklings- och värderingsrutiner. Operativa risker hanteras genom att den interna organisationen dess rutiner, arbetsbeskrivningar och uppföljningssystem är tydligt utformade och dokumenterade. Samtliga fonder är exponerade för operativa risker. Den operativa risken kan vara högre i fonder som investerar i utvecklingsregioner eller i komplexa finansiella instrument.

Hantering av likviditetsrisker

I alla fonder klassificeras likviditeten för varje innehav. Klassificeringen uppdateras löpande. Fondbolaget placerar endast i fonder som erbjuder daglig likviditet. Fonderna har möjlighet att kortfristig låna medel eller skjuta upp utbetalningen av stora belopp om fonden innehar för lite likvida medel. Vidare finns möjlighet att senarelägga försäljning och/eller inlösen i fonden i enlighet med regelverket. Vid val av åtgärd ska en rimlig avvägning göras mellan olika andelsägares intressen.

Kvantitativa riskbegränsningar har inrättats med beaktande av fondens placeringsinriktning, inlösenpolicy, kundkoncentration och derivatanvändning. Dessa begränsningar följs regelbundet upp.

Stresstester genomförs regelbundet och härutöver där så är påkallat. Visar stresstesterna på risker för andelsägarna vidtas åtgärder.

Riskbedömningsmetod

En fonds sammanlagda exponering kan beräknas antingen enligt den s.k. åtagandemetoden eller enligt en Value at Risk-modell. I Handelsbanken Räntestrategi och Handelsbanken Räntestrategi Plus används en Value at Risk-modell som godkänts av Finansinspektionen. För alla övriga av fondbolaget förvaldade fonder gäller att den sammanlagda exponeringen per fond beräknas enligt åtagandemetoden (25 kap. 5 och 6 §§ Finansinspektionens föreskrifter [FFFS 2013:9] om värdepappersfonder).

Fondens riskindikator

Beräkningen av riskindikatorn (SRI) är standardiserad enligt PRIIP-förordningen 1286/2014/EU. Fondbolagets samtliga

fonder graderas i en sjugradig skala där 1 står för lägst risk och 7 för högst risk. Klassificeringen grundas på marknadsrisken för fonden och är ett mått på hur avkastningen varierar över tiden. Kategori 1 innebär inte att fonden är riskfri. Fondbolaget klassar fonder som placerar sig inom kategori 1-3 som fonder med låg risk, fonder inom kategori 4-5 som fonder med medelhög risk och fonder inom kategorin 6-7 som fonder med hög risk.

Marknadsrisken beräknas som VaR-ekvivalent volatilitet och är baserad på fondens historiska avkastning. Baserat på denna volatilitet klassas marknadsrisken (MRM) för fonden enligt nedan:

Grunden för riskindelningen är standardavvikelsen för kursrörelserna i fonden enligt nedan:

MRM-klass (Riskklass)	VaR-ekvivalent volatilitet
1	< 0,5
2	≥ 0,5 och < 5,0
3	≥ 5,0 och < 12
4	≥ 12 och < 20
5	≥ 20 och < 30
6	≥ 30 och < 80
7	≥ 80

Utöver marknadsrisk kan även en kreditriskbedömning (CRM) göras. För samtliga fondbolagets fonder gäller att CRM=1, vilket medför att riskindikatorn SRI=MRM.

Tekniker och instrument (värdepapperslån m.m.) och hantering av säkerheter

Värdepapperslån

Fondbolaget använder sig av värdepappersutlåning såsom en teknik/instrument för effektiv portföljförvaltning. Nedan följer en beskrivning av hur värdepapperslån hanteras för samtliga fondbolagets fonder i den mån en fond lånar ut värdepapper. För närmare uppgift om en fonds faktiska användning av värdepapperslån hänvisas till respektive fonds årsberättelse och halvårsredogörelse.

Respektive fond får låna ut överlåtbara värdepapper i en omfattning som motsvarar högst 20 % av fondförmögenheten.

Fondbolagets fonder har möjlighet att låna ut aktier såväl som räntebärande instrument men i allt väsentligt är det aktier som är föremål för lån. Normalt förväntas de fonder där det anges att fonden lånar ut värdepapper låna ut

mindre än 10 % av fondförmögenheten men volymen kan skifta avsevärt från tid till annan. Vid värdepappersutlåning lånar en fond ut värdepapper i syfte att få intäkter från utlåningen. Låntagaren ställer säkerheter till fonden för det fall låntagaren inte kan lämna tillbaka värdepappren (se vidare nedan under rubriken "Hantering av säkerheter"). Fondbolagets fonder anlitar JP Morgan SE – Luxembourg Branch som förmedlare av värdepapperslån. JP Morgan SE – Luxembourg Branch erhåller ersättning för förmedlingsverksamheten. JP Morgan SE är förvaringsinstitut för fondbolagets fonder men verksamheterna är helt separerade från varandra.

Vid värdepapperslån är fonden exponerad mot risk för att motparten inte lämnar tillbaka lånade värdepapper i kombination med att JP Morgan SE – Luxembourg Branch, inte infriar sin fullgörandegaranti, att JP Morgan SE - Stockholm Bankfilial, i egenskap av förvaringsinstitut, inte hållit säkerheterna separerade, värdenedgång på säkerheterna samt tolkningsfrågor i värdepapperslåneavtalet.

Värdepapperslån kan utsätta den utlånande fonden för risker relaterade till kreditvärdigheten hos dess motparter. Fondbolagets fonder lånar ut värdepapper till:

Barclays Bank Plc.
Barclays Capital Securities Ltd
BNP Paribas Arbitrage Snc
BNP Paribas Prime Brokerage International Ltd
Citigroup Global Markets Ltd
Goldman Sachs International
HSBC Bank Plc
J.P. Morgan Securities Plc
Merrill Lynch International
Morgan Stanley & Co. International Plc
Morgan Stanley Europe SE
Natixis SA
Skandinaviska Enskilda Banken AB (Publ)
Société Generale Paris Branch
Svenska Handelsbanken AB (Publ)
UBS AG London Branch

Fondbolagets val av tillåtna motparter sker alltid i syfte att uppnå bästa möjliga villkor. Vid val av tillåten motpart tar fondbolaget hänsyn till det land motparten verkar i då landets finansiella och politiska stabilitet är en viktig faktor i val av motpart. Endast länder inom OECD är aktuella. Vidare bedöms risken för finansiella påfrestningar och den finansiella motståndskraften hos respektive motpart. Fondbolaget utvärderar tillgängliga låntagare som möjliga motparter och de som utifrån ett kreditriskperspektiv är lämpligast väljs. Endast kreditinstitut med lägsta rating BBB- från S&P eller motsvarigheten därtill accepteras.

När fonden lånar ut värdepapper erhåller fonden 80 % av intäkten från värdepapperslånen och de återstående 20 %

tillfaller JP Morgan SE – Luxembourg Branch, i egenskap av värdepapperslåneagent. Den ersättning som tillfaller värdepapperslåneagenten under intäktsdelningsavtalet ingår i uppgiften förvaltningsavgifter och andra administrations - eller driftskostnader redovisad i faktabladet.

Samtliga intäkter som uppkommer vid användning av tekniker och instrument med syfte att effektivisera förvaltningen tillfaller, efter avdrag för kostnader debiterade av JP Morgan SE – Luxembourg Branch såsom värdepapperslåneagent, fonden. Säkerheter hanteras av fondens förvaringsinstitut.

Hantering av säkerheter

Om fonden använder sig av OTC-derivat och andra tekniker och instrument som syftar till att effektivisera förvaltningen och härvidlag mottar säkerheter ska fonden följa fondbolagets riktlinjer för säkerhetshantering, vilka bl.a. är upprättade i enlighet Kommissionens delegerade förordning (EU) 2016/2251 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) NR 648/2012 om OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister med avseende på tekniska standarder för riskreduceringstekniker för OTC-derivatkontrakt som inte clearas av en central motpart (RMT-förordningen) och ESMA:s riktlinjer om börshandlade fonder och andra frågor som rör fondföretag (ESMA 2014/937) samt andra tillämpliga författningar.

De allmänna kraven på säkerheter finns angivna i fondbolagets riktlinjer för säkerhetshantering. Säkerheter ska utmärkas av hög kreditvärdighet hos utgivaren, hög likviditet, kunna värderas dagligen eller utgöras av likvida medel. Säkerhetsmassan ska också vara diversifierad.

Ifråga om värdepapperslån accepteras som säkerheter statsobligationer och statsskuldväxlar utgivna av amerikanska staten, brittiska staten, stater inom eurozonen (Österrike, Belgien, Finland, Frankrike, Tyskland, Irland, Italien, Luxemburg, Nederländerna, Portugal och Spanien) samt Australien, Kanada, Danmark, Japan, Nya Zeeland, Norge, Sverige och Schweiz. Som säkerheter accepteras även aktier vilka ingår i stora och välkända index samt ETF:er med motsvarande exponering. Likvida medel accepteras för närvarande inte som säkerheter och värdepapper utgivna av motparter godtas inte som säkerheter. Säkerheter som tas emot av fonden värderas dagligen utifrån gällande marknadspriser. Säkerheterna ska på daglig basis med tillämplig säkerhetsmarginal uppgå till värdet av utlånade värdepapper.

Ifråga om OTC-derivat har fondbolaget ingått ISDA/CSA-avtal med respektive motpart av vilka godkända säkerheter i förhållande till respektive motpart framgår.

Endast likvida medel utgör för närvarande godkända säkerheter för dessa transaktioner.

Fondbolaget har en nedskrivningsstrategi som omfattar samtliga tillgångsklasser och som säkerställer hanteringen vid ev. problem med bl.a. värdeminskning på säkerheterna.

Nedskrivningsstrategin finns angiven i fondbolagets riktlinjer för säkerhetshantering och i avtal med motparten. Säkerheter som inte utgörs av kontanter får varken säljas, återinvesteras eller pantsättas. Säkerhetens marknadsvärde ska, efter tillämpad nedskrivningsstrategi, uppgå till minst 100 % av exponeringen mot motparten. Fonden har möjlighet att realisera mottagna säkerheter när som helst utan hänvisning till eller godkännande från motparten.

För fondernas räkning förvarar, i egenskap av förvaringsinstitut, JP Morgan SE - Stockholm Bankfilial, säkerheterna för den utlånande fondens räkning.

JP Morgan SE – Luxembourg Branch, i egenskap av värdepapperslåneagent, och JP Morgan SE - Stockholm Bankfilial, i egenskap av förvaringsinstitut, får enligt avtal inte återanvända säkerheterna. Fondbolaget återanvänder inte säkerheterna. Vad avser säkerheter i form av kontanter ska återanvändningen av dessa leva upp till kraven i ESMA 2014/937.

Fondens upphörande eller överlåtelse av fondverksamheten

En fond kan upphöra om fondbolagets styrelse fattar beslut därom eller om förvaringsinstitutet, efter att ha tagit över fondens förvaltning, beslutar om detta. Förvaringsinstitutet skall ta över en fonds förvaltning om fondbolagets styrelse fattat beslut om att upphöra med förvaltningen, om Finansinspektionen återkallat fondbolagets tillstånd, om fondbolaget trätt i likvidation eller om bolaget har försatts i konkurs. Om Finansinspektionen återkallar fondbolagets tillstånd eller om fondbolaget har trätt i likvidation eller försatts i konkurs ska förvaltningen omedelbart tas över av förvaringsinstitutet.

Fondbolaget kan vidare överlåta förvaltningen av en fond till ett annat fondbolag. För överlåtelse krävs Finansinspektionens godkännande.

Om en fond upphör eller överlåts, ska information om detta kungöras i Post- och Inrikes Tidningar om inte Finansinspektionen meddelat ett undantag. Ett övertagande av förvaringsinstitutet eller annat fondbolag får ske tidigast tre månader efter det att förändringarna kungjorts, om inte Finansinspektionen ger sitt tillstånd att låta övertagandet ske tidigare.

Om fondbolaget vill upphöra med förvaltningen av en fond ska förvaringsinstitutet överta förvaltningen när verksamheten upphör. Fondbolaget kan överlåta förvaltningen till ett annat fondbolag, men måste då ha Finansinspektionens tillstånd. Övertagandet får ske tidigast tre månader efter det att förändringarna kungjorts, om inte Finansinspektionen ger sitt tillstånd att låta fonden gå över tidigare. Information om förändringarna ska finnas tillgängliga hos såväl fondbolaget som förvaringsinstitutet.

I de fall fondbolaget vill upphöra med att erbjuda viss andelsklass sker detta genom att fondbolaget fattar beslut om att ändra fondbestämmelserna och ta bort aktuell andelsklass (se vidare nedan under rubriken ändring av fondbestämmelserna).

Ändring av fondbestämmelserna

Fondbestämmelserna för en fond kan ändras efter beslut av fondbolagets styrelse och godkännande av Finansinspektionen. En ändring av fondbestämmelserna kan påverka fondens egenskaper, t.ex. dess placeringsinriktning, avgifter, riskprofil och andelsklasser. Innan sådana ändringar görs informeras samtliga andelsägare och, om Finansinspektionen bedömer ändringen som väsentlig, bereds andelsägare möjlighet att sälja sina andelar utan avgifter för det fall andelsägaren inte vill äga fonden efter förändringarna.

Helårsberättelser och halvårsredogörelser

Fondernas helårsberättelser och halvårsredogörelser skickas på begäran kostnadsfritt till andelsägare. Begäran görs muntligen eller skriftligen hos det lokala Handelsbankskontoret. Helårsberättelser och halvårsredogörelser kan även laddas ned från fondbolagets hemsida www.handelsbanken.se/sv/om-oss/svenska-dotterbolag/handelsbanken-fonder/vart-arbete. För XACT fonderna gäller att dessa dokument även återfinns på www.xact.se.

Ersättning, resultat och utveckling

För uppgift om storleken på utbetalda ersättningar till fondbolaget och förvaringsinstitutet, liksom om fondernas resultat och utveckling, hänvisas till fondernas årsberättelser och halvårsredogörelser. Uppgifter om den historiska avkastningen återfinns också i faktabladet för respektive fond. Faktabladet är en del av denna informationsbroschyr.

Regelbunden information om risk och likviditetshantering samt finansiell hävstång

Regelbunden information om risk och likviditetshantering samt finansiell hävstång lämnar fondbolaget enligt följande. Information om aktuell riskprofil och de

riskhanteringssystem som tillämpas samt uppgift om eventuell andel icke likvida tillgångar lämnas i årsberättelse och halvårsredogörelse för fonden. För de fonder där finansiell hävstång tillämpas lämnas information härom i årsberättelsen och halvårsredogörelsen för respektive fond. Där lämnas också information om det sammanlagda finansiella hävstångsbeloppet beräknat enligt brutto- och åtagandemetoden.

Uppgift om förändringar i den högsta nivå av finansiell hävstång som får användas för fondens räkning och rätt att förfoga över säkerheter eller andra garantier som har lämnats enligt ordningen för finansiell hävstång lämnas på fondbolagets hemsida. Detsamma gäller för ändringar i fondens likviditetsriskhantering som är av väsentlig betydelse. I dagsläget medger inte fondbolaget förfoganderätt över lämnade säkerheter och lämnar inga garantier inom ramen för arrangemangen för finansiell hävstång.

Jämförelseindex och aktiv risk

Samtliga aktivt förvaltade fonder som fondbolaget förvaltar har ett jämförelseindex. Detta anges i fondens faktablad och är till för att investeraren ska kunna bedöma fondens utveckling i förhållande till utvecklingen på den eller de marknader som fonden placerar på. Förvaltningen av fonden är aktiv, vilket innebär att förvaltaren fattar självständiga placeringsbeslut oavhängigt av jämförelseindexets sammansättning. Aktivt förvaltade fonder avviker mer eller mindre från sitt jämförelseindex beroende på förvaltarens analys och bedömning, den eller de marknader fonden placerar på samt likviditeten i tillgångarna som fonden placerar i.

Aktivitetsgraden i en fond beräknas med hjälp av måttet aktiv risk (eng. Tracking Error). Aktiv risk definieras som volatiliteten i skillnaden mellan fondens avkastning och jämförelseindexets avkastning. Aktiv risk beräknas enligt branschstandard och baseras på månadsdata och avser de senaste 24 månaderna. En högre avkastningsavvikelse från jämförelseindex ger generellt en högre aktiv risk. Nivån på aktiv risk skiljer sig åt mellan olika typer av fonder (aktivt förvaltade fonder, indexfonder, regelbaserade hävstångsfonder och regelbaserade generationsfonder) och fondkategorier (aktier, räntor) då de underliggande marknadernas risknivå skiljer sig åt. I tabellen i del 1 av informationsbroschyren redovisas fondens avkastning och aktiva risk för de senaste tio åren eller om fonden funnits kortare tid, från att fonden startades (om fonden funnits mer än två år). Noteras bör att för aktiv förvaltning kommer avkastningen över tid att avvika från jämförelseindexet och den aktiva risken att vara olika år från år. Regelbaserad förvaltning syftar till att ha begränsade avvikelser från jämförelseindex och därför kommer avkastningen över tid att avvika betydligt mindre från index än vad som är fallet vid icke regelbaserad förvaltning (aktiv förvaltning).

Skatteregler för fonderna

Sedan 1 januari 2012 är fonder inte skattskyldiga i Sverige för inkomst av tillgångar som ingår i fonden. På utdelningar från utländska aktier betalar fonden källskatt i respektive land. Källskatten varierar mellan olika länder men utgör ofta 30 % av den erhållna utdelningen. Källskatten reduceras dock vanligtvis i enlighet med de dubbelbeskattningsavtal som Sverige har med andra länder. Med anledning av att svenska fonder befriades från svensk inkomstskatt 2012 har det uppkommit osäkerhet om fonderna omfattas av dubbelbeskattningsavtalen och de skattelättnader som följer av dessa avtal. Utdelningarna redovisas till det belopp som faktiskt erhålls men det kan inte uteslutas att dessa källskatteuttag kan komma att revideras, vilket skulle innebära att fonden i så fall kommer att belastas med ytterligare källskatt på tidigare erhållna utdelningar. Restitutioner (återbetalning av betald källskatt) redovisas när de erhålls.

Även mot bakgrund av utvecklingen inom EU på skatteområdet råder en osäkerhet om hur beskattning av utdelningar från aktier inom EU ska ske, vilket kan leda till både ökade intäkter och ökade kostnader avseende källskatt i fonder med utländska innehav. Intäkten eller kostnaden redovisas när den erhålls respektive betalas. Ifråga om restitutioner för vissa fonder och från vissa länder, exempelvis Danmark och Finland, kan principen att restitutioner redovisas när de erhålls frångås om skatte- och redovisningsmässiga skäl härför föreligger.

Skatteregler för andelsägarna

Med skatterättslig hemvist i Sverige

En svensk fond är inte skattepliktig. Istället beskattas andelsägare för sitt innehav genom en schablonintäkt som tas upp som inkomst av kapital. Schablonintäkten beräknas som 0,4% av fondandelarnas värde den 1 januari (inkomståret). Schablonintäkten beskattas med 30% för privatpersoner. Detta ger en faktisk skatt på 0,12% av fondvärdet. Skatten gäller även för juridiska personers innehav av fondandelar och uppgår då till 22% på schablonintäkten. Fondandelar som innehas av en juridisk person som lagertillgångar omfattas dock inte av den nya skatten.

För den som har en utdelande andelsklass och därmed erhåller utdelning dras 30% av det utdelade beloppet som preliminärskatt. Detta gäller för fysiska personer som är skattskyldiga i Sverige. För andelsägare som har sin skatterättsliga hemvist utomlands drar fondbolagen i stället kupongskatt.

För den som säljer fondandelar beräknas en vinst eller förlust som skillnaden mellan försäljningspriset och omkostnadsbeloppet. Som omkostnadsbelopp tar man

normalt upp den faktiska anskaffningsutgiften för de sålda andelarna. Om en andelsägare fått utdelning på sina andelar och återinvesterat en del av utdelningen i fonden eller om man köpt andelar vid flera tillfällen ska anskaffningsutgiften för detta räknas in i omkostnadsbeloppet. Om endast en del av innehavet i fonden säljs ska genomsnittsmetoden användas vid beräkning av omkostnadsbeloppet. Genomsnittsmetoden innebär att man räknar ut det genomsnittliga omkostnadsbeloppet för samtliga andelar i samma fond, anskaffningsutgifterna vid respektive tillfälle räknas ihop och divideras med antalet andelar. Kapitalvinster är skattepliktiga i sin helhet och beskattas med 30 %. Kapitalförluster är avdragsgilla till 70%, men kan i vissa fall utnyttjas i sin helhet genom s.k. kvittning. För frågor om beskattning vid byte av andelsklass hänvisas till vad som anges ovan under rubriken "Andelsklasser – nomenklatur, villkor, utdelningar m.m.". Mer information finns på Skatteverkets hemsida.

Med skatterättslig hemvist utomlands

För andelsägare med skatterättslig hemvist i annat land än Sverige gäller beskattningsreglerna i hemlandet.

Ersättningar till anställda

Principerna för fondbolagets ersättningssystem fastställs i en ersättningspolicy som beslutas av fondbolagets styrelse. Fondbolagets ersättningspolicy utgår från den policy som gäller för koncernen men har anpassats till den specifika verksamhet som bedrivs inom fondbolaget. Frågor som rör ersättningspolicyen bereds inför beslut i styrelsen av ett för ändamålet särskilt utsett ersättningsutskott inom styrelsen. Ersättningsutskottet består av styrelseledamöterna Lars Seiz (utskottsordförande) och Helen Fasth Gillstedt. Ersättningsutskottet träffas minst tre gånger per år. Fondbolagets ersättningspolicy ses över årligen eller vid behov.

Fondbolagets låga risktolerans har präglat arbetet med att utforma policyn för ersättningar. Verkställande direktör och berörda chefer inom fondbolaget ansvarar för att identifiera, utvärdera och begränsa ersättningsrisker, samt att föreslå utformningen av ersättningssystemet i linje med fondbolagets syn på risker och långsiktighet. Funktionerna för riskkontroll och Compliance har ansvar för att identifiera, övervaka, analysera och rapportera väsentliga risker med ersättningssystemet.

Rörlig ersättningar

Nedan följer en redogörelse för de rörliga ersättningar som aktiva aktie- och ränteförvaltare har möjlighet att få. Under avsnittet "Oktogonen" beskrivs den rörliga ersättning som samtliga anställda i fondbolaget har möjlighet att få.

Inom fondbolaget förekommer rörlig ersättning endast där sådan ersättning är etablerad marknadspraxis och nödvändig för att uppnå målen för bolagets verksamhet. Rörlig ersättning tillämpas inte för någon inom fondbolagets verkställande ledning. Ansvariga för och medarbetare inom fondbolagets funktion för riskkontroll respektive funktion för regelfafterlevnad har enbart fast ersättning. Detsamma gäller för medarbetare inom staber och medarbetare inom fondadministrationen. Den enda personalkategori som har rätt till rörlig ersättning är förvalterna.

De principer för rörlig ersättning som fondbolaget antagit är uppställda i syfte att återspegla fondbolagets risktolerans, motverka överdrivet risktagande och vara förenliga med för fonderna gällande riskprofiler, fondbestämmelser, diskretionära mandat samt interna och externa regelverk.

Rörlig ersättning inom fondbolaget baseras på koncernens modell för lönesättning och de lönegrundande faktorerna. Utöver de lönegrundande faktorerna förekommer även verksamhetsspecifika faktorer och särskilt stor vikt läggs vid sunt risktagande, iakttagande av god ordning och regelfafterlevnad. Utvärdering vid tilldelning av rörlig ersättning baseras på fondbolagets och individens resultat och prestation under utvärderingsperioden.

Samtliga medarbetare som omfattas av rörlig ersättning hamnar under begreppet Risktagare och omfattas av regler kring uppskjutande av ersättning.

Rörlig ersättning består endast av fondandelar. Den ersättningsberättigade erhåller hälften av den rörliga ersättningen i fondandelar i fonder som denne förvaltar (likaviktat om denne förvaltar flera fonder) och hälften i fondandelar i ett antal fonder som representerar den totala fondförvaltningen i fondbolaget.

Parametrarna som ligger till grund för beslut om hur stor andel av den rörliga ersättningen som ska skjutas upp baseras på riskerna i verksamheten och den rörliga ersättningens storlek. Fondbolaget skjuter upp 40 till 60 % under minst tre år. Enligt fondbolagets policy får en medarbetares rörliga ersättning inte överstiga 100 % av den fasta ersättningen. Fastställda regler för uppskjutande av rörlig ersättning gäller för samtliga medarbetare och chefer. Under uppskjutandeperioden görs årligen en prövning om huruvida ersättningen ska nedjusteras eller bortfalla helt. Bortfall eller nedjustering av uppskjuten rörlig ersättning sker om det visar sig att förluster, ökade risker och kostnader uppstår under uppskjutandeperioden, vilket innefattar exempelvis ett beaktande av medarbetares regelfafterlevnad av externa och interna regelverk. Bortfall eller nedjustering ska också ske om utbetalning bedöms oförsvarbar med hänsyn till fondbolagets finansiella

situation eller om centralstyrelsen har gett en rekommendation om att bortfall eller nedjustering ska ske.

Såväl uppskjuten rörlig ersättning som den delen av den rörliga ersättningen som inte skjuts upp är föremål för en kvarhållandeperiod om ett år. Under kvarhållandeperioden görs ingen nedsättnings eller bortfallandeprövning. Efter kvarhållandeperiodens utgång övergår äganderätten till andelarna till den ersättningsberättigade.

Oktogonen

Inom Handelsbankenkoncernen finns ett resultatandelssystem, Oktogonen, som om Handelsbankens lönsamhet är bättre än genomsnittet för jämförbara konkurrenter på bankens hemmamarknader samt efter centralstyrelsens samlade bedömning avseende bankens utveckling, kan medföra avsättning i form av kontant ersättning. För fondbolag finns särskilda regler för ersättning fastställda i Finansinspektionens föreskrifter. För fondbolagets anställda innebär detta följande. Samtliga anställda som inte tillhör kategorin särskilt reglerad personal (särskilt reglerad personal utgörs av ledande befattningshavare, risktagare och anställda med särskilt hög ersättning) erhåller tilldelning enligt koncernregelverket, dvs. kontant direkt vid tilldelning. För sådan särskilt reglerad personal som har rätt till annan rörlig ersättning, tillämpas regelverket för sådan ersättning i tillämpliga delar (uppskjutande, kvarhållande i form av fondandelar) även på Oktogonen tilldelning. För övrig särskilt reglerad personal gäller att de erhåller Oktogonentilldelning i form av fondandelar i en blandfond och att denna ersättning är föremål för uppskjutande i fyra år.

Ytterligare information om ersättningar till anställda i Handelsbanken Fonder och tillämpad ersättningspolicy återfinns på fondbolagets webbplats. En papperskopia kan erhållas på begäran.

Förvaltade fonder

Nedan följer en uppräknings av de fonder som fondbolaget förvaltar. I den första delen av denna informationsbroschyr (den fondspecifika delen) återfinns en redogörelse för fondens placeringsinriktning, vilka tillgångsklasser fonden får placera i, hur derivat används och något om riskerna härmed, avgiftsuttag, fondens riskprofil samt fondens målgrupp. Det finns, i förekommande fall, även en redogörelse för de andelsklasser fonden har, uppgifter om användningen av tekniker och instrument i förvaltningen och säkerhetshantering. En fonds historiska avkastning framgår av faktabladet för respektive fond, vilket utgör en bilaga till denna informationsbroschyr.

Aktivt förvaltade fonder

AstraZeneca Allemansfond

Handelsbanken Aktiv 100
Handelsbanken Aktiv 30
Handelsbanken Aktiv 50
Handelsbanken Aktiv 70
Handelsbanken Amerika Småbolag Tema
Handelsbanken Amerika Tema
Handelsbanken Asien Småbolag
Handelsbanken Asien Tema
Handelsbanken EMEA Tema
Handelsbanken Europa Selektiv
Handelsbanken Europa Småbolag
Handelsbanken Flexibel Ränta
Handelsbanken Fokus 100
Handelsbanken Fokus 25
Handelsbanken Fokus 50
Handelsbanken Fokus 75
Handelsbanken Företagsobligation
Handelsbanken Företagsobligation Investment Grade
Handelsbanken Företagsobligation Investment Grade (NOK)
Handelsbanken Global Digital
Handelsbanken Global Impact
Handelsbanken Global Selektiv
Handelsbanken Global Tema
Handelsbanken Hållbar Energi
Handelsbanken Hållbar Global High Yield
Handelsbanken Hållbar Global Obligation
Handelsbanken Hälsovård Tema
Handelsbanken Høyrente
Handelsbanken Institutionell Kortränta
Handelsbanken Japan Tema
Handelsbanken Kort Rente Norge
Handelsbanken Kortränta
Handelsbanken Kortränta Defensiv
Handelsbanken Kredit
Handelsbanken Långränta
Handelsbanken Latinamerika Impact Tema
Handelsbanken Microcap Norden
Handelsbanken Microcap Sverige
Handelsbanken Multi Asset 100
Handelsbanken Multi Asset 25
Handelsbanken Multi Asset 50
Handelsbanken Multi Asset 75
Handelsbanken Nanocap Sverige
Handelsbanken Norden
Handelsbanken Norden Selektiv
Handelsbanken Nordiska Småbolag
Handelsbanken Norge
Handelsbanken Obligasjon
Handelsbanken Pension 50 Aktiv
Handelsbanken Pension 60 Aktiv
Handelsbanken Pension 70 Aktiv
Handelsbanken Pension 80 Aktiv
Handelsbanken Pension 90 Aktiv
Handelsbanken Prime Balanced
Handelsbanken Prime Defensive
Handelsbanken Prime Moderate

Handelsbanken Prime Opportunity
Handelsbanken Prime Potential
Handelsbanken Ränteavkastning
Handelsbanken Räntestrategi
Handelsbanken Räntestrategi Plus
Handelsbanken Selection Fixed Income
Handelsbanken Selection Fixed Income Criteria
Handelsbanken Selection Global Equities
Handelsbanken Selection Global Equities Criteria
Handelsbanken Selection Swedish Equities
Handelsbanken Selection Swedish Equities Criteria
Handelsbanken Stiftelsefond
Handelsbanken Svenska Småbolag
Handelsbanken Sverige
Handelsbanken Sverige Selektiv
Handelsbanken Tillväxtmarknad Tema

Passivt förvaltade fonder

Handelsbanken Auto 100 Criteria
Handelsbanken Auto 25 Criteria
Handelsbanken Auto 50 Criteria
Handelsbanken Auto 75 Criteria
Handelsbanken Developed Markets Index Criteria
Handelsbanken Emerging Markets Index
Handelsbanken Europa Index Criteria
Handelsbanken Global Dynamisk Strategi
Handelsbanken Global High Dividend Low Volatility Criteria
Handelsbanken Global Index Core
Handelsbanken Global Index Criteria
Handelsbanken Global Momentum
Handelsbanken Global Småbolag Index Criteria
Handelsbanken Infrastruktur och Beredskap
Handelsbanken Norden Index Criteria
Handelsbanken Pension 40
Handelsbanken Pension 50
Handelsbanken Pension 60
Handelsbanken Pension 70
Handelsbanken Pension 80
Handelsbanken Pension 90
Handelsbanken Sverige 100 Index Criteria
Handelsbanken Sverige Index Criteria
Handelsbanken Sverige LM Index
Handelsbanken USA Index Criteria
XACT BEAR (ETF)
XACT BEAR 2 (ETF)
XACT BULL (ETF)
XACT BULL 2 (ETF)
XACT Norden (UCITS ETF)
XACT Nordic High Dividend Low Volatility (UCITS ETF)
XACT Obligation (UCITS ETF)
XACT OMXC25 ESG (UCITS ETF)
XACT OMXS30 ESG (UCITS ETF)
XACT Svenska Småbolag (UCITS ETF)
XACT Sverige (UCITS ETF)

Bilaga II

Upplysningar som ska lämnas innan avtal ingås för de finansiella produkter som avses i artikel 8.1, 8.2 och 8.2a i förordning (EU) 2019/2088 och artikel 6 första stycket i förordning (EU) 2020/852

Produktnamn: Handelsbanken Aktiv 50

Identifieringskod för juridiska personer: 549300KPJHZ24COPVD40

Hållbar investering: en investering i ekonomisk verksamhet som bidrar till ett miljömål eller socialt mål, förutsatt att investeringen inte orsakar betydande skada för något annat miljömål eller socialt mål och att investeringsobjekten följer praxis för god styrning.

EU-taxonomin är ett klassificeringssystem som läggs fram i förordning (EU) 2020/852, där det fastställs en förteckning över miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter. Förordningen fastställer inte någon förteckning över socialt hållbara ekonomiska verksamheter. Hållbara investeringar med ett miljömål kan vara förenliga med kraven i taxonomin eller inte.

Hållbarhetsindikatorer mäter uppnåendet av de miljörelaterade eller sociala egenskaperna som den finansiella produkten främjar.

Miljörelaterade och/eller sociala egenskaper

Har denna finansiella produkt ett mål för hållbar investering?

☒ ☐ Ja

- ☐ Den kommer att göra ett minimum av **hållbara investeringar med ett miljömål: ____%**
- ☐ i ekonomiska verksamheter som anses vara miljömässigt hållbara enligt EU-taxonomin
- ☐ i ekonomiska verksamheter som inte anses vara miljömässigt hållbara enligt EU-taxonomin
- ☐ Den kommer att göra ett minimum av **hållbara investeringar med ett socialt mål: ____%**

☒ ☐ Nej

- ☐ Den **främjar miljörelaterade och sociala egenskaper** och kommer, även om den inte har en hållbar investering som sitt mål, att ha en minimiandel på 20% hållbara investeringar
- ☐ med ett miljömål i ekonomiska verksamheter som anses vara miljömässigt hållbara enligt EU-taxonomin
- ☐ med ett miljömål i ekonomiska verksamheter som inte anses vara miljömässigt hållbara enligt EU-taxonomin
- ☐ med ett socialt mål
- ☐ Den **främjar miljörelaterade och sociala egenskaper, men kommer inte att göra några hållbara investeringar**

Vilka miljörelaterade och/eller sociala egenskaper främjas av denna finansiella produkt?

Fonden främjar miljörelaterade egenskaper genom;

Investeringar, i huvudsak via placeringar i andra fonder, i hållbara obligationer eller i bolag (samt obligationer emitterade av bolag) vars ekonomiska aktiviteter bedöms bidra till ett miljömål enligt Globala målen i Agenda 2030 och/eller verksamhet anpassad till EU-taxonomin.

Exkluderingskriterier för direkta och indirekta investeringar via fonder, i bolag eller emittenter med verksamhet kopplat till fossila bränslen och bolag som bekräftats agera i strid med internationella normer och konventioner relaterade till miljöfrågor.

Att beakta huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbar utveckling (Principle Adverse Impact, PAI) kopplat till miljö och klimat.

Fonden främjar sociala egenskaper genom;

Investeringar, i huvudsak via placeringar i andra fonder, i hållbara obligationer eller i bolag (samt obligationer emitterade av bolag) vars ekonomiska aktiviteter bedöms

bidra till ett socialt mål enligt Globala målen i Agenda 2030.

Exkluderingskriterier för placeringar direkt och indirekt via fonder i bolag eller emittenter med verksamhet kopplat till förbjudna vapen, kärnvapen, vapen och krigsmateriel, alkohol, tobak, cannabis, pornografi och kommersiell spelverksamhet samt genom att välja bort bolag som bekräftats agera i strid med internationella normer och konventioner relaterade till mänskliga rättigheter, arbetsrätt eller bekämpning av korruption och mutor.

Genom att beakta huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer (Principle Adverse Impact, PAI) kopplat till mänskliga rättigheter, arbetsrätt och bekämpning av korruption och mutor.

Hållbarhetsfokuserat fondurval; Fonden investerar till stor del i andra fonder. I valet av fond är fondens miljörelaterade och sociala egenskaper likväl som fondförvaltarens integrering av hållbarhetsrisker i investeringsprocessen en viktigt del av urvalsprocessen.

Fonden är aktivt förvaltd och fondens jämförelseindex har inte valts i syfte att uppnå de miljörelaterade eller sociala egenskaper som fonden främjar.

- ***Vilka hållbarhetsindikatorer används för att mäta uppnåendet av var och en av de miljörelaterade eller sociala egenskaper som främjas av denna finansiella produkt?***

Hållbara investeringar:

Andel av fondens investeringar som är investerat såväl direkt som indirekt via fonder, i hållbara obligationer eller i bolag (samt obligationer emitterade av bolag) som bedöms bidra till ett miljömål eller socialt mål enligt Globala målen i Agenda 2030 och/eller EU-taxonomin, samtidigt som de inte orsakar betydande skada för något annat miljömål eller socialt mål och att bolagen följer praxis för god bolagsstyrning. För placering i andra fonder sker där så är möjligt en genomlysning av fondplaceringens innehav utifrån fondbolagets definition av hållbara investeringar. För externa fonder kan uppgiften avseende andel hållbara investeringar och definitionen av densamma i vissa fall komma att erhållas från det externa fondbolaget i fråga.

Koldioxidavtryck:

Koldioxidavtryck mätt i som investeringsobjektens växthusgasutsläpp scope 1, 2 och 3 relativt investeringsobjektens företagsvärde (EVIC).

Växthusgasintensitet:

Växthusgasintensitet mätt i som investeringsobjektens växthusgasutsläpp scope 1, 2 och 3 relativt investeringsobjektens intäkter.

FN:s globala överenskommelse och OECD:s riktlinjer för multinationella företag:

Andel av investeringar i investeringsobjekt som har varit inblandade i brott mot FN:s globala överenskommelse eller OECD:s riktlinjer för multinationella företag.

Fossila bränslen:

Andel av investeringar såväl direkt som indirekt via fonder i företag eller obligationer emittenter av företag som är verksamma inom sektorn för fossila bränslen.

- ***Vilka är målen med de hållbara investeringar som den finansiella produkten är tänkt att delvis göra, och hur bidrar den hållbara investeringen till dessa mål?***

Fondens hållbara investeringar görs i huvudsak via placeringar i andra fonder, i hållbara obligationer eller i bolag (samt obligationer emitterade av bolag) vars ekonomiska aktiviteter bedöms ha ett positivt bidrag till uppfyllelse av ett eller flera miljömål eller sociala mål alternativt att bolaget är involverat i verksamhet anpassad till EU-taxonomin. Miljömålen och de sociala målen är definierade med utgångspunkt i Globala målen i Agenda 2030.

Miljömålen omfattar exempelvis nedanstående områden: Hållbart jordbruk och skogsbruk, hållbar användning av vatten, hållbar energi, främja hållbara

byggnader, optimera materialanvändning (hållbar produktion och konsumtion), begränsningar av klimatförändringar, bevarande av marina ekosystem samt skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem.

De sociala målen omfattar exempelvis nedanstående områden: Ingen fattigdom, bekämpa hunger och undernäring, god hälsa och välbefinnande, tillhandahålla grundläggande service, god utbildning, jämställdhet samt fredliga och inkluderande samhällen.

Fondens hållbara investeringar bidrar sammantaget till flera av ovanstående miljömål eller sociala mål. Dock inte till samtliga mål under ett och samma innevarande år.

Fondens hållbara investeringar bidrar till följande miljömål definierade i EU-taxonomin för miljömässigt hållbara verksamheter: begränsning av och anpassning till klimatförändringarna.

Fonden kan göra hållbara investeringar såväl direkt som indirekt via fonder i hållbara obligationer eller i bolag (samt obligationer emitterade av bolag) som bedöms bidra till såväl miljömål som sociala mål men det finns ingen inbördes rangordning mellan olika miljömål eller sociala mål.

Hållbara investeringar bidrar främst till de ovan angivna målen genom investeringar i huvudsak genom placeringar i andra fonder i bolag eller emittenter vars omsättning överstiger en given miniminivå vad avser bidrag till Globala målen, EU Taxonomin eller en kombination därav. Förutom ett bolags eller emittents omsättning kan även kapitalutgifter eller driftsutgifter (CAPEX/OPEX) användas för att bedöma bidrag till målen. Hållbara investeringar bidrar även genom investeringar i hållbara obligationer där upplånat kapital används för att finansiera projekt med ett miljömål eller socialt mål. Även s.k. hållbarhetslänkade (Sustainability-linked) obligationer kan bedömas bidra till nämnda mål i fall där ränteinstrumentets finansiella och/eller strukturella egenskaper på visst sätt är knutna till fördefinierade hållbarhetsmål.

På vilket sätt orsakar inte de hållbara investeringar som den finansiella produkten är tänkt att delvis göra någon betydande skada för några miljörelaterade eller sociala mål för hållbar investering?

Bolag vars ekonomiska aktiviteter bidrar till uppfyllelse av ett miljömål eller socialt mål ska för att räknas som hållbara investeringar, samtidigt inte motverka en hållbar utveckling genom andra delar av sin värdekedja (principen om att "orsaka inte betydande skada"). För att säkerställa detta tillämpar fondbolaget nedanstående principer:

1. Exkluderingskriterier direkt och indirekt via fonder för bolag med verksamhet kopplat till kontroversiella sektorer samt specifika PAI-indikatorer såsom fossila bränslen och kontroversiella vapen.
2. Exkluderingskriterier för direkta och indirekta investeringar via fonder, i bolag eller emittenter som bekräftats agera i strid med internationella normer och konventioner.
3. Bedömning av att investeringen inte anses orsaka betydande negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer (PAI). Detta görs genom fondbolagets interna PAI-verktyg.
4. Bedömning av vilka produkter och tjänster bolaget i övrigt är involverad i samt om dessa signifikant kan anses motverka en hållbar utveckling.
5. För investeringar i andra fonder sker inom ramen för fondurvalsprocessen en analys och bedömning avseende hur fondförvaltaren i respektive fond på ett tillfredställande sätt tillser att de hållbara investeringarna inte orsakar någon betydande skada. Fondbolaget gör där så är möjligt även en genomlysning på underliggande fonders innehav utifrån ovanstående kriterier.

Huvudsakliga negativa konsekvenser är investeringsbesluts mest negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer som rör miljö, sociala frågor och personalfrågor, respekt för mänskliga rättigheter samt frågor rörande bekämpning av korruption och mutor.

Hur har indikatorerna för negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer beaktats?

Genom att löpande tillämpa de tre huvudsakliga strategierna i vår förvaltning, Välja in, Välja bort och Påverka;

Förvaltaren beaktar negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer i investeringsbesluten för att undvika investeringar i fonder, bolag eller emittenter med oacceptabel risk för negativa konsekvenser och istället välja in fonder, bolag eller emittenter som hanterar sina hållbarhetsrisker på ett godtagbart sätt.

Genom screening och exkludering väljer fondbolaget bort investeringar direkt och indirekt via fonder, i bolag eller emittenter med verksamhet kopplat till kontroversiella sektorer samt bolag som bekräftats agera i strid med internationella normer och konventioner såsom FN:s globala överenskommelse och OECD:s riktlinjer för multinationella företag.

Genom dialog och aktiv ägarstyrning i underliggande interna fonder påverkar fondbolaget bolagen att hantera sina hållbarhetsrisker och potentiella huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer. För externa fonder bedriver Fondbolaget en aktiv dialog för att tillse att den externa fondförvaltaren beaktar negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer på ett tillfredsställande sätt i respektive fond.

Hur är de hållbara investeringarna anpassade till OECD:s riktlinjer för multinationella företag och FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter?

Fondbolaget väljer genom screening och exkludering bort investeringar direkt och indirekt via fonder, i bolag eller emittenter som bekräftats agera i strid med OECD:s riktlinjer för multinationella företag och FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter.

I EU-taxonomi fastställs en princip om att inte orsaka betydande skada, enligt vilken taxonomiförenliga investeringar inte får orsaka betydande skada för EU-taxonomin mål, och åtföljs av särskilda EU-kriterier.

Principen om att inte orsaka betydande skada är endast tillämplig på de av den finansiella produktens underliggande investeringar som beaktar EU-kriterierna för miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter. Den återstående delen av denna finansiella produkt har underliggande investeringar som inte beaktar EU-kriterierna för miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter.

Inga andra eventuella hållbara investeringar får heller orsaka betydande skada för några miljömål eller sociala mål.

Beaktas i denna finansiella produkt huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer?

Ja, För investeringar i andra fonder sker inom ramen för fondurvalsprocessen en analys och bedömning avseende hur fondförvaltaren i respektive fond på ett tillfredställande sätt tillser att negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer beaktas. Utöver detta beaktar förvaltaren för direkta placeringar samt för fonder där genomlysning sker huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer (PAI). Detta görs genom en av fondbolaget framtaget PAI-verktyg där potentiella negativa konsekvenser identifieras och analyseras. För bolag eller emittenter som anses ha oacceptabla risker kopplat till PAI hanteras dessa exempelvis genom exkludering, aktiv ägarstyrning och påverkan eller för investeringar i andra fonder dialog med aktuell fondförvaltare. Fonden placerar brett över ett flertal sektorer och vilka PAI-indikatorer som är relevanta skiljer sig därför åt mellan fondens investeringar. Datakvalitet och datatillgänglighet påverkar i dagsläget också integreringen av huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer i förvaltningen.

Utöver fondbolagets PAI-verktyg tillämpas även för fonden en exkluderingsstrategi. Syftet är att säkerställa att bolaget eller emittenten inte är involverade i verksamheter med förhöjd risk att bidra negativt till hållbarhetsfaktorer. Det gäller verksamheter avseende produktion och distribution av förbjudna vapen, kärnvapen, vapen och krigsmateriel, alkohol, tobak, cannabis, pornografi, kommersiell spelverksamhet, fossila bränslen samt bolag eller emittenter som bekräftats agera i strid med internationella normer och konventioner relaterade till mänskliga rättigheter, miljö, arbetsrätt eller bekämpning av korruption och mutor. Eventuella avvikelser hanteras genom exkludering. Kontroll avseende fondens exkluderingsstrategi görs vid investeringstillfället samt löpande.

Upplysningar om huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer kommer att redovisas i fondens årsberättelse, som finns tillgänglig på fondbolagets webbplats.

Nej

Vilken investeringsstrategi följer denna finansiella produkt?

Investeringsstrategin styr investeringsbeslut på grundval av faktorer som investeringsmål och risktolerans.

Praxis för god styrning omfattar sunda förvaltningsstrukturer, förhållandet mellan anställda, personalersättning och efterlevnad av skatteregler.

Hållbarhetsanalys är en integrerad del av portföljförvaltarnas investeringsanalys där varje investering noga analyseras utifrån relevanta frågor. I fondurvalsprocessen utvärderas till exempel hur en förvaltare bedriver sin verksamhet, hur förvaltningen arbetar med hållbarhetsfrågor och integrerar dem i sin portföljkonstruktion. Vidare analyseras fondens strategi och risker, social och miljömässig påverkan samt till exempel påverkansdialoger. Detta ingriper en analys av fondens hållbara investeringar, policy för god bolagsstyrning samt beaktande negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer. Analysen baseras på information från fondbolaget, externa källor samt genom egen analys.

Dialog och aktiv ägarstyrning; Inom ramen för fondens investeringsstrategi bedriver förvaltaren en dialog med externa fondbolag för att säkerställa att den underliggande fonden löpande möter de exkluderingskriterier som uppställts för fonden. Förvaltaren utvärderar även det externa fondbolagets arbete avseende dialog och aktiv ägarstyrning inom ramen för fondutvärderingsprocessen. För placeringar i fonder förvaltade av Handelsbanken Fonder så bedrivs inom ramen för den underliggande fonden ett aktivt påverkans och ägarstyrningsarbete genom dialog, röstning på bolagsstämmor och representation i valberedningar.

Exkluderingsstrategi; Fonden tillämpar hållbarhetskrav i form av en exkluderingsstrategi. Strategin omfattar placeringar direkt och indirekt via fonder i bolag eller emittenter med produktion och distribution av förbjudna vapen, kärnvapen, vapen och krigsmateriel, alkohol, tobak, cannabis, pornografi, kommersiell spelverksamhet, fossila bränslen samt bolag som bekräftats agera i strid med internationella normer och konventioner relaterade till mänskliga rättigheter, miljö, arbetsrätt eller bekämpning av korruption och mutor.

Produkt- och aktivitetsbaserad exkludering vid omsättning som överstiger tröskelvärden

Område	Produktion	Distribution	Tjänster
Alkohol	5%	5%	50%
Cannabis (ej läkemedelsklassat)	5%	5%	50%
Kommersiell spelverksamhet	5%	5%	50%
Pornografi	0%	5%	-
Tobak	0%	5%	50%
Vapen och krigsmateriel	5%	5%	50%
Utarmat uran	0%	0%	0%
Fossila bränslen *)	5%	5%	50%
Energi från fossila bränslen	5%	5%	50%
Oljesand	0%	-	50%

*) Undantaget bolag som uppfyller fondbolagets kriterier för omställningsbolag.

Exkludering utifrån normer och konventioner	
Kontroversiella vapen	Företag som är inblandade i tillverkning av personminor, biologiska vapen, kemiska vapen och klustervapen.
Kärnvapen	Företag som är inblandade i tillverkning eller distribution av kärnvapen.
Internationella normer och konventioner	Företag som agerar i strid med internationella normer och konventioner.

Till stöd för bedömningen om ett bolag träffas av exkluderingskriterierna inhämtar fondbolaget analys från leverantörer av hållbarhetsanalys. Fondbolaget gör dock en självständig bedömning. En sådan bedömning kan i vissa fall vara komplex och tidskrävande, vilket kan innebära att fonden under en övergångsperiod kan ha innehav i bolag som efter analys behöver exkluderas. Det kan t.ex. vara fallet i samband med företagshändelser (såsom IPOs, fusioner, avknoppningar), i situationer där hållbarhetsdata har uppdaterats, där analysen från fondbolagets anlitade leverantörer av hållbarhetsanalys är bristfällig eller där fondbolaget inte delar leverantörens bedömning. Även situationer där data/analys saknas vid investeringstillfället och först i efterhand medger analys kan förekomma.

Fonden har möjlighet att, direkt och indirekt via fonder, välja in så kallade omställningsbolag involverade i kraftgenerering, transmission och distribution av elektricitet och med viss exponering mot fossila bränslen. Med omställningsbolag avses bolag, obligationer eller andra räntebärande instrument emitterade av bolag som fondbolagets hållbarhetskommitté bedömer är i processen att ställa om sin verksamhet på ett sätt som förväntas bidra, snarare än motverka, till att uppfylla något eller några av Globala målen. Bolagets omställningstakt bedöms utifrån följande aspekter: att bolagets verksamhet inte i huvudsak består av fossil kraftgenerering, att bolagets nuvarande investeringstakt stödjer övergången från fossil till förnybar energi samt att bolagets planerade utveckling av verksamheten är i linje med en global uppvärmning på högst 2°C. Gränserna i ovan tabell gäller således inte så kallade omställningsbolag.

- Vilka är de bindande delarna i investeringsstrategin som används för att välja de investeringar som uppnår var och en av de miljörelaterade eller sociala egenskaper som främjas av denna finansiella produkt?

Exkluderingsstrategi; Fonden tillämpar hållbarhetskrav i form av en exkluderingsstrategi. Strategin är bindande för fondbolaget vid fondens förvaltning.

Minimiandel hållbara investeringar; Angiven minimiandel hållbara investeringar, enligt den bedömningsmetod som fondbolaget tillämpar, är bindande för fondbolaget vid fondens förvaltning.

● **Vad är policyn för att bedöma praxis för god styrning i investeringsobjekten?**

Genom att välja bort investeringar både direkt och indirekta via fonder i bolag som bekräftats agera i strid med internationella normer och konventioner kopplade till exempelvis skatt, arbetstagarnas rättigheter samt korruption och mutor tillses att de bolag fonden placerar i lever upp till gällande praxis vad avser god bolagsstyrning.

Utöver den normbaserade exkluderingen har fondbolaget utarbetat ett internt analysverktyg för att bedöma praxis för god styrning i investeringsobjekten vad avser frågor kopplade till bolagens styrning såsom relationer med anställda, ersättningar, ledning och förvaltningsstrukturer samt efterlevnad av skattelagstiftning. Då fonden i huvudsak placerar i andra fonder sker även en genomlysning där så är möjligt av dessa fonder inom ramen analysverktyget. Utfallet av analysen kan i fall där brister identifieras resultera i dialog och aktiv ägarstyrning från fondbolaget sida alternativt exkluderingen där bristerna anses betydande. För investeringar i andra fonder kontrolleras och utvärderas även inom ramen för fondutvärderingsprocessen fondens policy för att bedöma praxis för god styrning.

Tillgångsallokering beskriver andelen investeringar i specifika tillgångar.

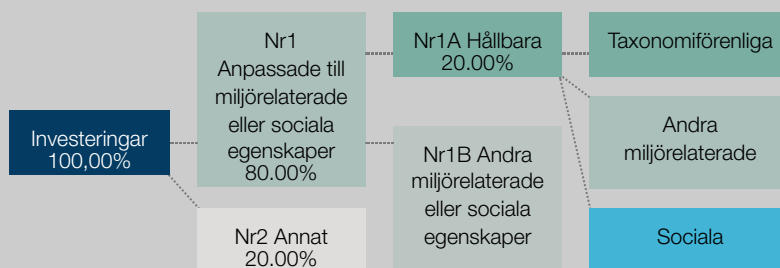
Taxonomiförenliga verksamheter uttrycks som en andel av följande:

- **omsättning**, vilket återspeglar andelen av intäkterna från investeringsobjektens gröna verksamheter
- **kapitalutgifter**, som visar de gröna investeringar som gjorts av investeringsobjekten, t.ex. för en omställning till en grön ekonomi
- **driftsutgifter**, som återspeglar investeringsobjektens gröna operativa verksamheter.

Vilken tillgångsallokering är planerad för den finansiella produkten?

Den schematiska beskrivningen av tillgångsallokeringen speglar minimiandelen av fondens investeringar som uppfyller de miljörelaterade eller sociala egenskaper som främjas av fonden, respektive den planerade minimiandel av hållbara investeringar totalt i fonden. Den planerade tillgångsallokeringen förväntas dock överstiga de angivna minimiandelarna. Resultatet av den faktiska fördelningen redovisas i fondens årsberättelse.

Nr1 Anpassade till miljörelaterade eller sociala egenskaper omfattar den finansiella produkten investeringar som används för att uppnå de miljörelaterade eller sociala egenskaper som främjas av den finansiella produkten.

Nr2 Annat omfattar den finansiella produkten återstående investeringar som varken är anpassade till de miljörelaterade eller sociala egenskaperna eller anses som hållbara investeringar.

Kategorin **Nr1 Anpassade till miljörelaterade eller sociala egenskaper** omfattar:

- Underkategorin **Nr1A Hållbara** omfattar hållbara investeringar med miljömål eller sociala mål.
- Underkategorin **Nr1B Andra miljörelaterade eller sociala egenskaper** omfattar investeringar som är anpassade till de miljörelaterade eller

sociala egenskaper som inte anses vara hållbara investeringar.

För att uppfylla EU-taxonomin omfattar kriterierna för **fossilgas** begränsningar av utsläpp och övergång till förnybar energi eller koldioxidsnåla bränslen senast i slutet av 2035. När det gäller **kärnenergi** inkluderar kriterierna omfattande säkerhets- och avtallshanteringsregler.

Möjliggörande verksamheter gör det direkt möjligt för andra verksamheter att bidra väsentligt till ett miljömål.

Omställningsverksamheter är verksamheter som det ännu inte finns koldioxidsnåla alternativ tillgängliga för och som bland annat har växthusgasutsläpp på nivåer som motsvarar bästa prestanda.

Till vilken lägsta nivå är de hållbara investeringarna med ett miljömål förenliga med kraven i EU-taxonomin?

För närvarande har bolagen som regel inte börjat rapportera i vilken utsträckning deras verksamheter är förenliga med EU-taxonomin. Det saknas även tekniska standarder för samtliga miljömål. Mot bakgrund av detta har fondbolaget valt att i dagsläget inte ange en miniminivå avseende taxonomiförenlighet och redovisar därför 0%.

- **Investerar den finansiella produkten i fossilgas och/eller kärnenergirelaterad verksamhet som uppfyller EU-taxonomin?¹**

☐

Ja:

☐

I fossilgas

☐

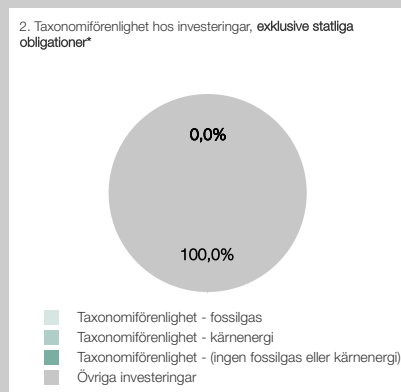
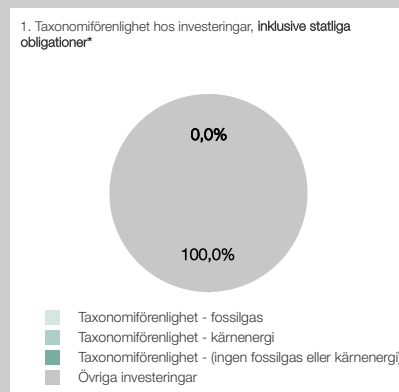
I kärnenergi

☒

Nej

De två diagrammen nedan visar i grönt minimiprocentandelen investeringar som är förenliga med EU-taxonomin. Eftersom det inte finns någon lämplig metodik för att avgöra hur taxonomianpassade statliga obligationer är*, visar den första grafen taxonomianpassningen med avseende på alla den finansiella produktens investeringar, inklusive statliga obligationer, medan den andra grafen visar taxonomianpassningen endast med avseende på de investeringar för den finansiella produkten som inte är statliga obligationer.

* I dessa grafer avses med "statliga obligationer" samtliga exponeringar i statspapper

- **Vilken är minimiandelen investeringar i omställningsverksamheter och möjliggörande verksamheter?**

Det finns inget åtagande vad gäller en viss minimiandel investeringar i omställningsverksamheter och möjliggörande verksamheter.

är hållbara investeringar med ett miljömål som

Vilken är minimiandelen hållbara investeringar med ett miljömål som inte är förenliga med EU-taxonomin?

Fonden har möjlighet att investera i ekonomiska verksamheter som i dagsläget inte kan klassificeras som förenliga med EU-taxonomin. Det sker bland annat för att

¹ Fossilgas och/eller kärnenergirelaterad verksamhet kommer endast att uppfylla EU-taxonomin om den bidrar till att begränsa klimatförändringarna ("begränsning av klimatförändringarna") och inte orsakar betydande skada för något av målen i EU-taxonomin – se förklarande anmärkning i vänstra marginalen. De fullständiga kriterierna för ekonomisk verksamhet för fossilgas och kärnenergi som uppfyller EU-taxonomin fastställs i kommissionens delegerade förordning (EU) 2022/1214.

inte beaktar kriterierna för miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter enligt EU-taxonomin.

Samtliga miljömål i dagsläget inte har fullständiga tekniska standarder och för att tillgången på rapporterad data från bolag är bristfällig. Fonden kan göra hållbara investeringar i hållbara obligationer, bolag eller emittenter som bedöms bidra till såväl miljömål som sociala mål. Fonden har ingen inbördes rangordning mellan olika miljömål eller sociala mål och har därför inte heller angivit någon minimiandel för respektive mål. Fonden har dock, som redovisats, ett åtagande avseende minimiandelen hållbara investeringar.

Vilken är minimiandelen socialt hållbara investeringar?

Fonden kan göra hållbara investeringar i bolag som bidrar till både miljömål och sociala mål. Det finns ingen inbördes rangordning mellan olika miljömål eller sociala mål och därför inte heller någon minimiandel i fråga om socialt hållbara investeringar.

Vilka investeringar är inkluderade i "Nr 2 Annat", vad är deras syfte och finns det några miljörelaterade eller sociala minimiskyddsåtgärder?

För sin likviditetshantering och riskhantering kan fonden inneha likvida medel. Fonden kan också placera medel i indexbaserade finansiella instrument samt använda sådana instrument vid fondens likviditetshantering och riskhantering. Denna kategori kan även innefatta instrument för vilka relevanta data saknas. Dessa tillgångar täcks inte av miljörelaterade eller sociala minimiskyddsåtgärder.

Var kan jag hitta mer produktspecifik information på nätet?

- *Mer produktspecifik information finns på webbplatsen:*
[Hållbarhetsrelaterade upplysningar - Handelsbanken Aktiv 50](#)